

Naročnina
Dnevna izdaja
za kratkoročno uporabo
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji
120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istoletni, peti-vesti
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo • Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 • Celoletni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Umik

Versko vprašanje je osrednje vprašanje boljševizma. Kdor se je podrobno pečal z boljševizmom, je to uvidel iz vsega početka. Široke plasti ljudstva pa so doumele to resnico šele v zadnjih mesecih, ko se je dvignil vihar protestov proti verskemu preganjanju v Rusiji preko vsega sveta, od ameriških velemed in Evrope do zadnjih vasi Azije in Afrike, kjer še bivajo krščanske verske občine.

V Evropi so se protestna zborovanja vršila najprej v mestih, odkoder so bila polagoma organizirana tudi v provinci. Brali smo o protestih Anglije, potem Poljske, ki je priredila nad sto velikih zborovanj, in Češke, kjer jih je bilo nad petsto. Enaka zborovanja so se vršila tudi po vseh drugih državah in tudi pri nas. Povsod je ljudstvo bilo podučeno o težkem verskem položaju v Rusiji in o nečloveških grozovitostih, s katerimi boljševiki nastopajo proti vsaki veri, zlasti pa krščanski. Tako so narodi spoznali pravi obraz boljševizma, o katerem do sedaj še niso bili poučeni, ali pa le nejasno in pomanjkljivo.

Na čelu vsega gibanja se je postavil poveljnik katoliške cerkve, rimski papež Pij XI. Njegovo pismo kardinalu Pompiliju je odzvalo najživahnejši odmev in odobravanje v vsem svetu. Spravna sv. daritev na grobu sv. Petra 19. marca je našla posnemanje v vsem katoliškem svetu. Milijoni vernikov so ta dan z molitvijo in spravni mi sv. obhajili podprli papeževo prošnjo, da bi Bog skrajšal težke dneve preizkušnje, ki so prišli nad nesrečno Rusijo.

Zelo uspešno so se zganili tudi protestantje. V Londonu je ustanovil posebno akcijsko organizacijo »Christian Protest Movement«, anglikanski duhovnik Gongh. Nadškof canterburyški in yorški sta organizirala velike protestne shode, v zbornici lordov je canterburyški nadškof postavil še posebno interpelacijo na angleško delavsko vlado, da objasni, kako politično stališče misli zavzeti napram verskemu terorju boljševikov.

Žal, da je tudi med tistimi državniki, ki se sicer proglašajo za verujoče kristjane, veliko takih, ki so najprej politiki, potem šele verniki. Med te spadata tudi gg. Mac Donald in Henderson, ki sta skušala braniti svoje držanje z izgovorom, da bi intervencija Anglije samo poslabšala verski položaj v Rusiji, ker bi potem boljševiki še bolj divjali. To je zelo žalosten dokaz in kaže o veliki nemoči, kar je sicer priznal tudi lord Parmoor, ki je v zbornici odgovarjal canterburyškemu nadškofu. Omenil je tudi, da je po vladnih informacijah preganjanje vere v Rusiji v zadnjem času nekoliko popustilo. Seveda je popustilo, toda zato, ker so bili boljševiki pred velikanskim in soglasnim protestom vsega kulturnega sveta vendarle nekoliko v zadregi. Klje po svobodi vesti in prepričanja, katerega baš veri nasprotno struje s tako vnmno uporabljajo med množicami, dokler sami ne pridejo na oblast, ta klje je zopet enkrat nje same postavil na sramotni oder pred celotno človeško družbo. Boljševiki svojega hotenja, za tretji vsako vero, gotovo ne bodo spremenili. Toda zdelo se jim je primernejše, da preganjanje vsaj začasno nekoliko omilijo. Da rešijo prestiž vlade, je komunistična stranka — toraj ne vlada — izdala nekakšno navodilo, ki odreja milejši postopek pri zapiranju cerkva in bogoslužnih prostorov. Kakor hitro je izšel omenjeni protokol, smo takoj poudarili, da bi bilo zmotno, ako bi mu pripisovali kako večjo važnost, ker je očitno le otrok zadrege. Poznejša preganjanja so potrdila kot pravilno ocenjevanje boljševiških metod. Vendarle pa je nesporno dejstvo, da so se boljševiki, ki so dosedaj s tako brezobzirnostjo in posmehom odklanjali vse, kar ni bilo komunistično — ustrašili akcije krščanskega sveta in s tem pokazali, da so globoko prizadeti v svoji noranji politiki in da čutijo, da bo trpela učinkovitost inozemske, mednarodne boljševistične propagande. Težko prizadeta je boljševiška notranja politika. Z sistematično propagando so se boljševiki prizadevali, da bi pokazali ruskemu narodu, da jim je ves svet sovražen in nasproten. Pri tem so tudi želi uspehe, ker večina ljudi, s katerimi je rusko ljudstvo prišlo v teh povojnih letih v dotiko, niso bili drugje kot agenti velekapitala, ki bi brez pomislekov spravili ruski narod v mamonistično sužnost, samo, če bi jim bilo mogoče ga svobodno eksploatirati. Sedaj pa je ruski človek mogel naenkrat spoznati ostali svet še od druge strani. Iz boljševiških listov samih je znal za manifestacije simpatij, ki jih v svetu

Sporazum med TPD in žel. ministrstvom še ni dosežen

Belgrad, 16. apr. r. Proti prvotnemu optimističnemu pričakovanju, da se bodo pogajanja med zastopniki rudarskih podjetnikov in železniškim ministrstvom že končala, tako da bi mogla biti premogovna kriza v trboveljskih revirjih rešena in delavstvo zopet pričeti s polnim delom, so se v teku včerajšnjega dne pojavile gotove težave, tako da tudi še danes ni prišlo do sporazuma. Imeli smo priliko razgovarjati se z zastopniki rudarskih podjetnikov kakor tudi z zastopniki vlade. Rudarski podjetniki vztrajajo na svojem stališču glede cen, izjavljajoč, da so jih spustili itak na mi-

nimum in to samo iz socialnega stališča, da bi rudnikom dali možnost obratovanja in da bi se na ta način delaveem dala možnost zopetnega zaslužka. Železniško ministrstvo pa je prav tako odločno glede cen kakor tudi glede količine. V teku današnjega dneva je v zadnjem momentu, ko pišemo to poročilo, prišlo do precejšnjega zboljšanja med obema stališčema in lahko javimo, da prevladuje zopet popolnoma optimistično mišljenje in da je pričakovati, da bo vlada predložila kompromis v teku jutrišnjega dneva.

Koalicija kmetskih strank na Poljskem

Varšava, 16. aprila. r. Parlamentarne frakcije kmetskih strank: Piastova, Wyzwolenie in frakcija Dmowskega, okrog 100 poslancev in senatorjev. Na predlog poslanca Roka se je sklenilo, da bodo vse kmetske stranke v vseh gospodarskih in političnih vprašanjih, ki se nanašajo na kmetske interese, nastopale enotno. Enako tudi v slučaju volitve. To je prvi korak k združitvi strank na Poljskem. Ojačenje osebne

diktature maršala Pilsudskega ima torej za učinek začetek koncentracije vsaj nekaterih strank opozicije, ki so se doslej med seboj najostreje pobijale. To se je storilo v prvi vrsti zaradi volitev, s katerimi grozi vlada polkovnika Slaveka za jesen in bi se v političnem življenju Poljske veliko izpremenilo, ako bi nove volitve na ta način privedle do razvoja kake velike stranke.

Kaj je Bethlen v Rimu opravil?

Budimpešta, 16. apr. n. O Bethlenovem potovanju v Rim poroča posebni poročevalec »Pesti Hirlapac«, da je imelo namen po večkratnih potovanjih madjarskih državnikov v Pariz, zagotoviti si tudi pri italijanski vladi trajno neodvisnost Madjarske. Bila sta dva razgovora o velikem madjarskem posojilu, za katero se je v Haagu obljubila Madjarski podpora velesil. Trditve, da je zavlačevanje pariških pogajanj dalo povod za potovanje v Rim, je nepravilna, ker so sporna vprašanja s Češkoslovaško rešena. Poročevalec še navaja, da bo madjarski zunanji minister Valko v kratkem potoval tudi v Atene, da bo z grško vlado razpravljal o nekaterih vprašanjih, ki se tičejo obeh držav.

Brno, 16. aprila. r. Rimski dopisnik »Lidovih Novin« piše, da je bil glavni predmet pogajanj med Bethlenom in Mussolinijem nova ureditev italijansko-madjarskih gospodarskih odnosov. Pred dvema letoma sklenjeni gospodarski sporazum med Italijo in Madjarsko je treba sedaj radi spremenjenih odnosov med obema državama spremeniti. Bethlen je imel prihod, da se je v Parizu in Rimu prepričal, da ureditev gospodarskih odnosov v Srednji Evropi brez sodelovanja Male antante ni mogoča. Ker delata Poljska in Rumunska na to, da se njihov vzhodni eksport osredotoči v Solunu in ker je Grška obljubila, da bo šla v tem smislu obema državama nasproti, je padel pomen Reke, koje ugodnosti kot prosta luka so vrhtega popolnoma odvisne od Jugoslavije.

Po londonski konierenci

London, 16. apr. n. Dopoldne so imeli sestanek MacDonald, Stimson in Vakatsuki. — Zaključna seja konference, na kateri se bo podpisala pogodba, je bila sedaj končno določena na prihodnji torek ob 10.30.

Racionalizacija angleške industrije

London, 16. apr. AA. Vest, da se bo ustanovila družba, ki bo organizirala in racionalizirala temeljne industrije, je vzbudila v gospodarskih krogih veliko zanimanje. Nova družba bo razpolagala s kapitalom 6 milijonov funtov sterlingov, ki bo razdeljen v 60 akcij po sto tisoč funtov sterlingov.

»Times« pravi, da bo nova družba posojala denar industrijam, ki so posebno trpele po industrijalni revoluciji, ki je sledila letu 1914.

Industrije so izgubile veliko svojega kapitala in tudi pridobitev novega kapitala je postala izredno težka. Gospodarski krogi upajo, da bodo te težave z ustanovitvijo te družbe odstranjene in da se bo našel potreben kapital za obnovo novih industrij. Nova družba ne bo financirala posameznih industrij, temveč samo industrijske skupine.

vživa verna Rusija. Istočasno je videl zadrego svoje vlade, kateri je bila potrebna izsiljena izjava metropolita Sergija, ki naj bi svetu povedala, da je ljudstvo samo prosilo, naj se zapro cerkve. Malo nato pa je komunistična stranka v svoji okrožnici naročila, naj se le tam zapirajo cerkve, kjer ljudstvo želi, — očitno dokaz, da so jih dotlej zapirali proti ljudski volji.

Boljševizem je radi protestnega verskega gibanja prav tako občutno zadet tudi v svoji mednarodni propagandi. Vera v rdeči evangelij pada pri delavskih množicah, ki so v svojem najglobljem gibanju vendarle nosilke ideje pravičnosti. Nemški begunci iz Rusije so se razkropili po vsem svetu in vsemu svetu kot očitvidci oznanjajo, kako in kaj je pod boljševiškim režimom: Slab in redek zaslužek, gospodarska nesposobnost vodilnih kro-

Nemiri v Indiji

London, 16. apr. n. V Indiji se nemiri nadaljujejo. Gandhi je izdal proklamacijo za nov agresivno-pasivni odpor, da naj nacionalisti branijo solne kotline s svojim življenjem in preprečijo policijski zaplembo izgotovljene soli.

Kalkuta, 16. apr. AA. Skupina Evropecev, ki so se z avtomobili vračali v svoje domove, je bila sinoči južno Kalkute napadena s kamni. Devet Evropecev je bilo ranjenih in so jih morali oddati v bolnišnice. Policija je aretirala 20 oseb, 9 pa na krovih hiš. Kasneje je množica napadla bolnišnico, a je bila odbita. Tu je bilo ranjenih 50 oseb, med temi 15 stražnikov in 11 onemogasecev.

Bombay, 16. apr. AA. Vest o aretaciji Gandijevega tajnika je brez podlage.

Bombay, 16. apr. AA. Zveza železničarjev je sklenila, naj preneha stavka pri družbi »Great India Peninsular Rail Ways«, ki je izbruhnila 4. februarja.

Karachi, 16. apr. AA. Policija je streljala na množico, ki se je zbrala pred sodiščem in tamkaj razgrajala. Od strelcev je bilo ranjenih več oseb. Množica je nato vdrla v sodišče in položila 20 oken. Dva policijska narednika Evropa sta bila pri spopadu z množico ranjena. — Tekom dopoldanskih neredov je bil en izrednik ubit, 15 oseb je bilo težko ranjenih, 6 lažje. Položaj se je popoldne izboljšal.

gov, nizek, uprav beraški standard... To je bolj prepričevalno in dokazljivo, kot nauk o komunizmu. Pred štirimi meseci so napovedali boljševiki skrajni radikalizem, danes se umikajo. Pred štirimi meseci se so razširjali vesti, da jim zapade Evropa kot zrel sad, danes so besni in strme, da je papeževa beseda dvignila proti njim strnjeno fronto duhovnega gibanja, s kakršnim boljševizem dosedaj še ni imel opravka.

Razumljivo, da bo poslej mnogo težja komunistična propaganda. Milijone ljudi danes vedo, kako je pod boljševiško tiranijo. Vzne-mirjenost sovjetov in ponovni napadi na papeštvo samo dokazujejo, da so moskovski vladodržci prezrli v svojih načrtih računati z najjačjo moralno silo sveta, — s krščanstvom, ki je božje razodeta resnica človeštvu in kot taka edina upravičena voditeljica človeštva.

Poset grških gosp. krogov v Jugoslaviji

Belgrad, 16. aprila. k. Danes je odpotoval tajnik našega konzulata v Solunu dr. Mihajlovič v Zagreb in Ljubljano, da se tamkaj z merodajnimi krogi dogovori o sprejemu zastopnikov grških gospodarskih krogov. 11. maja pride namreč iz Soluna okrog 50 grških industrialcev, veletrgovcev, izvoznikov in uvoznikov v Belgrad. V Jugoslaviji ostanejo 12 dni. V Belgradu bodo 11. in 12. maja, nato pa po en dan v Novem Sadu, Zagrebu, Karlovcu, Ljubljani, okoli Ljubljane, Celju, Mariboru. Na povratku bodo en dan v Leskovcu in Skoplju. Inicijativo za ta izlet je dala grško-jugoslovanska liga v Solunu.

V Belgradu so imeli zastopniki gospodarskih organizacij sestanek, na katerem se je razpravljalo o sprejemu in o podrobnem programu sprejema grških zastopnikov gospodarskih krogov, od katerih se pričakuje precejšnja korist za naš izvoz v Grčijo. Sprejem bo tukaj zelo prsrčen. Vršile se bodo podrobne konference, na katerih se bo razpravljalo o poglobitvi medsebojnih zvez.

Ban inž. Sernec

Belgrad, 16. aprila. k. Ban Dravske banovine ing. Sernec, ki se je mudil dva dni v Belgradu, kot član upravnega odbora PAB, se je danes vrnil z brzovlakom zjutraj v Ljubljano.

Komunike Zveze državnih uradnikov

Belgrad, 16. apr. k. Glavni odbor Zveze državnih uradnikov je imel včeraj in danes svojo sejo, o kateri je izdal ta-le komunike:

Uprava glavne zveze je imela z zastopniki vseh organizacij državnih uradnikov in uslužbencev kraljevine Jugoslavije sejo 14. in 15. aprila, na kateri so zastopniki organizacij, včlanjenih v glavni zvezi, izrazili želje svojih organizacij glede sprememb zakona o državnih uradnikih. Sklenilo se je, da se zveza udeleži mednarodnega kongresa državnih uradnikov od 6. do 8. avgusta v Zenevi. Letošnji kongres Zveze državnih uradnikov se bo vršil na Cetinju. Dan se bo določil pozneje.

Minister dr. Sverljuga odpotoval v Francijo

Belgrad, 16. apr. AA. Minister financ dr. Stanko Šverljuga je nocoj odpotoval s svojo soprogo na večdnevni odmor na transosko rivijero.

Tudi italijanski senat naj se polašisti

Rim, 16. aprila. n. V »Gazetta del Popolo« je poslanec Amicucci nastopil za to, da se času primerno spremeni albertinski statut glede kategorije onih mož, katere kraj lahko voli v senat. Amicucci hoče, da bi odpadle nekatere zastarele kategorije, zato pa naj bi lahko prišli v senat člani fašistovskega sveta, predsedniki fašističnih sindikatov in korporacij, generalni tajniki fašistične stranke in fašistični deželni svetniki. Dočim je do sedaj statut določal, da se smejo sprejeti v senat možje, ki so proslavili domovino s svojim delom in zaslugami, predlaga Amicucci novo besedilo, da se smejo sprejeti v senat oni, ki so pridobili zasluge za domovino in za fašistično revolucijo. Smatrati je pač, da Amicucci je predlogi odgovarjajo naziranj fašistične vlade.

Anglo-ruska trg. pogodba sklenjena

London, 16. aprila. n. V Foreign Officeu je bila danes podpisana začasna angleško-ruska trgovinska pogodba. Za Anglijo jo je podpisal zunanji minister Henderson, za Rusijo pa poslanik Sokolnikov.

Madjarska dobi posojilo

Budimpešta, 16. apr. r. »Magyar Hirlap« poroča iz resnih krogov, da so ravnatelji velikih bank po pooblastilu vlade pričeli pogajanja z uglednimi denarnimi skupinami radi najetja velikega državnega posojila. Pogajanja so končana in posojilo se bo pričelo perfekturirati. Kakor je list zvedel, bo vlada dobila 20 milijonov funtov od Rothschilda in še neke druge finančne skupine.

Trocki ne miruje

Berlin, 16. apr. r. Trocki je pričel v Berlinu izdajati polmesečnik »Der Kommunist«. Z listom hoče zbrati levičarske komuniste.

Notranja in zunanja politika Bolgarije

Bolgarska vlada ima vedno večje težave, ker uporni duh v vladni stranki Demokratičeski sogovor stalno narašča. Ministrski predsednik Ljapčev si je že pred meseci skušal pomagati iz zagnje s tem, da je skušal ukrotiti Makedonce. Ljapčev, ki je sam Makedonec, se dobro zaveda, da se bolgarski državljani sicer bojijo Makedoncev in njihovega terorja, ali da Makedoncev ne ljubijo in se za nje ne ogrevajo, četudi morajo pod pritiskom makedonskih band iti v enih za nje demonstrirati na ulice. Vse bolgarske šolske čitanke so sicer polne sestavkov o makedonskih zahtevah in ciljih, toda mirni bolgarski državljani v Trakiji in Severni Bolgariji ničesar tako ne žele, kakor da bi bilo v Bolgariji čim manj Makedoncev. Bolgarski državljani težko prenašajo, da so vse najboljše in najvišje državne službe zasedli Makedonci in da je vsa Sofija pod makedonskim pritiskom. Čim bolj se v zadnjem času množili makedonski atentati, tem bolj so zgubljali simpatije Makedonci in da je vojne bile samo radi Makedoncev in da so ti boji stali ne samo ogromno človeških žrtev, ampak so prinesli Bolgariji tudi poraze, zmanjšanje državnega ozemlja in pa strašne vojne odškodnine. Zato pač ni čudno, če je eden izmed zelo vplivnih bolgarskih politikov izjavil, da bi vsi Bolgari želeli imeti pod bolgarsko krono Makedonijo, toda brez Makedoncev.

Ljapčev je čutil, da so tudi Makedonci eden izmed glavnih vzrokov osvračenosti njegove vlade in sporov v vladni stranki. Zato je skušal zlomiti moč Makedoncev na ta način, da je hotel zediniti makedonske javne in tajne organizacije z domorodnimi bolgarskimi organizacijami, ki skrbje za bolgarski živelj v Turčiji, Grčiji in Rumuniji. Ali Makedonci se niso dali speljati na led, ker so uvideli, da bi bili na ta način majorizirani in bi izgubili svojo vodilno vlogo. Četudi se Ljapčev zaveda sile Makedoncev, vendar je bil sedaj prisiljen, da skuša nastopiti proti Makedoncem odkrito. Čim bolj narašča gospodarska kriza, tem bolj potrebuje Bolgarija pomoči, o katerem pa ni govora; dokler makedonske bande ogrožajo nepresano življenje in imetje. Tako se je predvsem iz notranjepolitičnih razlogov približal Jugoslaviji in vsaj navidez odšel Italiji, kar želi bolgarsko kmetstvo ljudstvo. Obenem pa je začel navezovati ožje stike z Madžarsko in Turčijo, ki bi naj tvorile nekak blok, ki bi naj v ugodnem trenutku mirno dopustil Sovjetski državi odtrgati od Rumunije Besarabijo, Madžarski pa Sedmograško, a Bolgariji Dobružo. Zato je značilno, da se zadnji čas mudičijo madžarske in bolgarske knjige, ki dokazujejo ožko sorodnost med Madžari in Bolgari in utrjujejo prijateljske stike med obema narodoma.

Vsa ta zunanja politična preorientacija, ki se je obrnila na vzhod in se mnogo manj ko prej briga za makedonske aspiracije, pa ni mogla utrditi Ljapčevove vlade, ker je Ljapčev pač preslab in ima preveč vezane roke iz preteklih dni, da bi mogel in upal nastopiti proti makedonskim organizacijam dovolj odločno. Zato je zadnje zasedanje izvršilnega odbora Demokratičeskega sogovora siabo zakrpallo vladno večino, četudi je trajalo pred enim mesecem celih deset dni. Cankov se zopet panta. Gleda namreč v bodočnost in vidi, da ne sme molčati, če hoče zopet priti do vladnega krmlja. Zakaj bolgarski kmet je v grozoviti krizi, ker ni mogel prodati lanskih pridelkov. Z velikim uspehom izkoriščajo ta žalostni položaj opozicijske stranke za utrditve in množenje svojih vrst. Zelo vznemirjeni so trgovski, obrtni in industrijski krogi, ki trpe zaradi tega, ker je vsled gospodarske krize padla kupna moč delovnih slojev, ki tvorijo v Bolgariji 84 odstotkov prebivalstva. Trgovski krogi so v tem bolj obupnem položaju, ker je Narodna banka zaradi dveh milijardnega deficita lanske trgovske bilance do skrajnih mej omejila kredit. V veliki bedi pa živi posebno delavstvo. Med 190.000 delavci dosega samo 16.000 delavcev toliko plače, da more kriti najvažnejše življenjske potrebe. Večina delavcev zasluži dnevno samo 24—62 levov (10 do 28 Din).

Dokler bolgarska vlada ne stopi energično na prste makedonskih terorističnih organizacijam in dokler se k vladnemu krmlju ne pritegnejo opozicijske stranke, ki so dobre volje in imajo vpliv na najširše plasti, tako dolgo ni mogoče misliti na resno zdravljenje gospodarske krize. —b—

Smrtna pilotska nesreča

Darmstadt, 16. apr. n. Pilot Nehring, ki vsak dan vrši polete v višino v svrhu meteorološkega opazovanja, se je danes ponesrečil z letalom pri remskem otoku Kückhofu. Njegov opazovalec dr. Steinhäuser se je rešil s padobranom, Nehring pa je mrtev.

Pariz, 16. aprila. n. Pri skupinskem poletu vojaških letal tretjega letalskega polka v Chateaufortu sta v zraku trčili dve napadalni letali. Eno od njiju je padlo na tla sredi mestnega trga, pri čemer ni bil nihče ranjen, dasi je bilo na trgu dosti ljudi. Drugo letalo pa je padlo na streho neke hiše, jo prebilo, eksplodiralo in povzročilo velik požar. Ogenj se je tako hitro razširil, da je zgorela vdova, ki je stanovala v gornjem nadstropju. Hiša je pogorela do tal. Piloti obeh letal so mrtvi.

Odpuščanje delavcev pri Siemens-Halskeju

Berlin, 16. apr. n. Tyrda Siemens-Halske je začela odpuščati delavce v velikem številu. Posebno je povzročil vznemirjenje odpust 2000 delavcev v Werner-Werke. V drugih oddelkih se tudi odpuščajo delavci, vendar ne v taki meri.

Dunajska vremenska napoved. Spremenljivo. Polagoma nekoliko boljše vreme. Na vzhodnem robu Alp nižja temperatura.

Zagrebska vremenska napoved: Nestalno, večinoma oblačno, prehodno zboljšanje, zmerno hladno.

Francoski proračun sprejet

Pariz, 16. apr. AA. Zbornica je sprejela s 450 proti 125 glasovom proračun, kakor ga je potrdil senat. — V parlamentarnem odboru za zunanje zadeve je minister za zunanje zadeve Briand podal zgodovinski oris pogajanj na razorožitveni pomorski konferenci v Londonu. Svoja izvajanja je zaključil z nado, da bo tudi z Italijo dosežen sporazum na podlagi pomorskega programa obeh držav. Herriot je stavil razna vprašanja, zlasti glede vprašanja varnosti. Briand je odgovoril, da bi morala ostati vprašanja oborožitve pridržana odločitvam Društva narodov. — Mornariški minister Dumesnil je s svoje strani poročal o tehnični plati pogajanj v Londonu.

Pogajanja med Grčijo in Bolgarijo

Atene, 16. apr. r. Med Bolgarijo in Grčijo trajajo že delj časa pogajanja radi ureditve nekaterih gospodarskih vprašanj. Pogajanja se tičejo predvsem bolgarskega izvoza na Egejsko morje. Pogajanja niso privedla do nobenega rezultata. Po veliki noči bodo storjeni poslednji poskusi za sporazum. Če sporazum ne bo mogoč, se bo vprašanje izročilo mednarodnemu razsodišču v Haagu.

Atene, 16. apr. AA. Neki listi so poročali, da je prihod angleškega poslanika v Sofijo v zvezi z ureditvijo odnosov med Bolgarsko in Grčijo. Poluslužbeni listi demantirajo te informacije in pravijo, da je angleški poslanik

Watterlow prišel v Grčijo, da prisostvuje delitjskim svečanostim. Listi trdijo nadalje, da grško-bolgarski odnosi niso prišli do točke, ki bi zahtevala posredovanje kake tretje sile. Angleška vlada, kakor znano, nima navede posegati v tuje odnose.

Atene, 16. aprila. n. Kljub demantjem vztraja sofijski dopisnik atenskega lista »Eleftheron Vima« pri tem, da je namen potovanja angleškega poslanika iz Sofije v Atene ta, da posreduje v tekočih grško-bolgarskih pogajanjih. Sklicuje se pri tem na zadnji obisk angleškega poslanika v Belgradu, ki se je tikal iste zadeve.

Velika nervoznost sovjetov

Stockholm, 16. apr. n. Po aferi Besedovskega v Parizu in Dimitrijevskega v Stockholmu se zopet govori o nasilnem dejanju sovjetskih oblastnikov proti mornariškemu atašeju sovjetskega poslanstva v Stockholmu, mornariškemu kapetanu Aleksandru Sobolevu, ki je bil odstavljen s svojega mesta in poklican v Moskvo. Tudi njemu so s silo preprečili vstop v poslanstvo in mu zapovedali, da mora takoj odpotovati v Rusijo. Sobolev je izjavil, da ne ve za vzrok tega postopanja, da pa se ne bo pokoril, ker bi to zanj in za njegovo rodino pomenilo smrt. Pred nekaterimi dnevi je vdril

v njegovo stanovanje uradnik Čeke, da se polasti gotovih dokumentov. Vse te afere dokazujejo v zvezi z drugimi pojavi tudi v notranji politiki Rusije, da vlada v vladnih sovjetskih krogih velika nervoznost.

Kovno, 16. apr. r. Po vesteh iz Moskve so bili aretirani ravnatelj ruske državne banke Arnas, pravni svetnik Dolbišev in 7 višjih upravnih uradnikov radi raznih nekorektnosti. Dalje so bili aretirani direktor Centrososkija Školnik in 9 ravnateljev iste organizacije. Vsi bodo postavljeni pred sodišče radi gospodarske protirevolucije.

Amnestija v Bolgariji

Sofija, 16. aprila. n. Kralj Boris je ob priliki velikonočnih praznikov pomilostil 380 kaznjencev. 87 jih je bilo takoj izpuščenih, ostalim pa se je odpustil del kazni. Politični jetniki v sofijski jetnišnici so pomilostenje odklonili, ker zahtevajo splošno amnestijo.

Zeppelin nad Spanijo

Berlin, 16. apr. AA. Zeppelin je dosegel Spanijo in je krožil v povsem normalnem letu nad Seviljo.

Nemčija gradi vojne ladje

Berlin, 16. apr. AA. Wolfbiro poroča, da je državni svet odobril kredit v znesku 2,9 milijonov zlatih mark za gradnjo oklopnice B.

Stavka predilničarjev v Angliji

London, 16. apr. AA. Generalni svet delavske zveze je sklenil, da bo financno podpiral stavkujoče v tekstilni industriji, in je pozval tudi druge delavske organizacije, naj prispejajo k stavkujočim na pomoč.

Bivši policijski šef sovj. vohun

Bukarešta, 16. apr. r. Bivši šef bukareštanske policije Tibatsu je bil aretiran kot špijon. Pri zaslišanju je izjavil, da je ga angažirala v službi sovjetske Rusije znana grofica Rogerski, ki je bila prej špijounka ruskih delavskih organizacij. Sedaj je na čelu špijounske službe Čeke.

Umor Italijana v Franciji

Pariz, 16. apr. AA. V bližini Draguignana so našli truplo Italijana Chiomonta, ki so ga neznane osebe ubile s strelom iz revolverja. Oblastva sodijo, da gre za privatno osveto.

Vesti iz dr. ave

Novi Sad, 16. apr. r. V spremstvu več srbskih arhijerejev je sem prišel bolgarski metropolit Pavle.

Split, 16. apr. r. V Split prihajajo posamezne skupine tujecev. Večraj je prišlo 40 učenec iz subotičke trgovske akademije. Sinoči je prišlo 27 turistov iz Chemnitz, danes 48 turistov iz Leipzig. V teku tega meseca pride 38 srednješolcev iz Prage. Nato pridejo dijaki tehniki iz Stuttgarta, 50 turistov iz Drahana, ekskurzija iz Münchena, 60 turistov iz Hamburga, 20 intelektualcev iz Varšave, 40 romunskih izletnikov. Koncem meseca pride še skupina iz Dresdenu. Dne 15. maja pride 500 geografov iz raznih inostranskih držav.

Belgrad, 16. apr. r. Belgrajski pivovararji so sklenili konferenco vseh pivovararjev. Na njej se bo sklepalo, na kak način bi se zaščitila ta industrija. Pri tej priliki se bo razpravljalo o bojkotu zagrebških gostilničarjev in tudi o trošarinah.

Hrvatske vesti

Zagreb, 16. apr. r. Predvečerašnje neurje je nad Hrvatskim Zagorjem napravilo okrog 800 tisoč dinarjev škode. Najbolj je prizadeto revno ljudstvo. Državne oblasti bodo prispele na pomoč s primerno vsoto. Pripravljajo se širša akcija, da bi bila ta pomoč čim obsežnejša. Mnoga društva so se pridružila tej akciji, ker je pomoč ljudstvu zelo potrebna.

Zagreb, 16. apr. r. Po podatkih je bilo leta 1928 v Zagrebu 11.000 hiš. Od leta 1919 do 1926 je bilo v Zagrebu zgrajenih 6330 hiš.

Belovar, 16. apr. r. Imovinska občina belovarska je sklenila kupiti gozdno posestvo kneza Esterhazija v Dolenci Lendavi, v obsegu 6000 juter. Pogodba je bila danes podpisana. Pri pogajanjih je bil navzoč zastopnik banske uprave v Zagrebu.

Napredovanje rezervnih častnikov

Belgrad, 16. apr. k. Z novim vojnim ukazom je napredovalo mnogo rezervnih častnikov. Med drugimi so napredovali:

v čin rezervnega kapetana I. razreda pešadijski kapetan Urbič Karel;

v čin rezervnega kapetana II. razreda poročniki: Ferdinand Kvas, Ivan Kit, Radoslav Bučar, Vladislav Hald, Mihael Olčan, Franc Puncengruber, Viktor Paragič, Lazar Lavšič, Franc Sušnik, Anton Holupič, Dragotin Vovk, Franc Mahkovec, Dragotin Bendenkovič, Peter Čapek, Anton Belas, Jakob Hofman, Gojko Leskovec, Ljubomir Petričič, dr. Marko Kožulj, Milan Lavrič, Hugo Beltron, Anton Anzuorvič, Dragotin Grinhut, Vekoslav Mencinger;

v čin rezervnega poročnika podporočniki

Jurij Arzerij, Andrej Reke, Vojislav Gajič s činom od 17. decembra 1928; — Henrik Satran, Alfred Has, Ivan Kresič, Josip Arnež, Milan Sokolič, Zorko Vrtovec, Adolf Turk, Andrej Bizjak, Karel Vajfert, Oskar Bant, Vinko Karlovšek, Ivan Jakše, Rudolf Hršek;

v čin rezervnega kapetana I. razreda s činom od 15. avgusta 1929 Slavko Ragan, Fedor Slajmer, dr. Gustav Lautner, Josip Sladovič, Ernest Forenbucher, Evgen Herzel, Rudolf Steiner, Josip Čeh, Franc Vaš;

v čin rezervnega kapetana II. razreda poročniki: Alfred Rogelj, Filip Sever, Bogomir Pretner, Marjan Ferlan, Ernest Roseg s činom od 18. decembra 1929;

v čin rezervnega kapetana I. razreda Ludvik Belak, Franc Streiber, Franc Kluka, Peter Kremenec, Josip Goldner, Karel Suša, Ivan Weber, Ivan Babič, Ivan Maruzel, Slavko Trošt, Franc Tirk, Franc Senvik, dr. Pavel Lausner;

v čin rezervnega poročnika Peter Kováčevič, Ivan Česnik, dr. Ludvik Marčun, Branislav Benjak, Franc Smid, Ivan Stopar, Gojmir Aparnik, Alojzij Kane, Jakob Majer, Gustav Luznar, Leopold Bonča, Janez Milan, Janez Andolšek, Franc Bizjak, Anton Kočevar, Stefan Senica, Ivan Grab, Vladimir Weinberger, Krunoslav Delek, Rudolf Bitosajer, Jože Zupančič, Martin Jurkovič, Ilija Blannu, Marjan Novak, Karel Hajne, Ferdinand Sreiner, Robert Kromasti, Milan Sporn;

v čin rezervnega podporočnika od 17. decembra 1929 naredniki: Andrej Smid, Josip Justin, Franc Kordič, Franc Rauh, Milan Goljevšek, Nikola Bravo, Franc Barčič;

v zrakoplovstvu: Ladislav Buzimč, Vladimir Mikič, Josip Pak, Franc Petre, Maks Trelec, Jakob Pleško, Alfonz Končan, Ivan Labaš, Stanko Rener, Josip Volarič, Franc Jelinek, Matija Mihole, Pavel Brenner, Ivan Božič, Oton Papež, Anton Kuhelj, Zvonimir Kucelj, Peter Berger, Josip Lovšin;

v inženirski tehnični stroki v čin rezervnega podporočnika Ivan Čeljust, Viktor Rebolj, Marjan Leskovar;

v mornariči v čin rezervnega korvetnega poročnika Josip Gliha, Ivan Rendič, Josip Mesar, Anton Vernač s činom od 17. decembra 1929;

za nižje rezervne uradnike IV. razreda inženerske tehnične stroke: Franc Gregorc, Martin Rogelj, Viktor Zrinšek, Martin Zelenik, Josip Bohinjec.

Imenovanja

Belgrad, 16. apr. r. Na predlog ministra za trgovino in v soglasju s predsednikom vlade je kralj podpisal ukaz, s katerim se imenuje za ravnatelja državne trgovske akademije v Ljubljani dr. Karel Pirjevec, profesor na trgovski akademiji.

Belgrad, 16. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra pravde ter v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je imenovan za sodnika oddelka B stola sedmorice v Zagrebu v I-II in pridelen v zmislu člena 7 točke 1 zakona o zaščiti države k sodišču za zaščito države kot državni tožilec dr. Ivo Ucovič, državni tožilec v I-III sodišču v Dubrovniku in državni tožilec pri sodišču za zaščito države.

Za elektrifikacijo Slovenije

Ljubljana, 16. aprila.

Snoči ob 6 je imel na povabilo inženirske zbornice v sejni dvorani Zbornice za TOI un. prof. dr. Milan Vidmar, naš, v svetu najbolj priznani strokovnjak na elektrotehniškem polju, predavanje pod naslovom: »Naši problemi elektrifikacije. Predavanje je bilo le za povabilene goste, med katerimi so bile same odlične osebnosti iz upravnih, strokovnih in gospodarskih vrst.

Pred predavanjem je pozdravil predavatelja predsednik inženirske zbornice ing. Milan Suklje, naglašajoč velik pomen bližajoče se popolne elektrifikacije Slovenije za splošno blaginjo. Obenem je predavatelju čestital k dvema izrednima odlikovanjima zunanega sveta? imenovanju za dopisnega člana Zveze nemških elektrotehnikov in pa k častnemu znaku republike Avstrije.

Glavne misli izvajanj dr. Milana Vidmarja so bile:

Naši problemi elektrifikacije.

Preteklo soboto je v ljubljanski Mestni elektrarni stekel novi turbogenerator s 4100 KS in Ljubljana je s tem po dolgih letih občutnega pomanjkanja elektrikega toka dobila nov vir energije, ki bo zadostoval za nekoliko let. Ljubljanska Mestna elektrarna je postala največja elektrarna Dravske banovine, ki je popolnoma v domačih rokah. Ta važni gospodarski dogodek vzbuja tudi v širših krogih interes na problemu, ki je končno tudi pri nas prišel v središče diskusije in konstruktivnega dela, na problemu elektrifikacije.

G. inž. Sernec je pred leti, takrat profesor ljubljanske univerze in narodni poslanec, pograbil idejo, ki bo brezdvoma v doglednem času za elektrifikacijo naše banovine postala velikega pomena. V Velenju imamo kolosalno bogastvo premoga, toda premoga, ki ne prenese transporta. V Velenju bi kalorična centrala lahko silno poceni producirala električno energijo že radi tega, ker svoje kotle lahko kuri z odpadki s premogovim prahom, ki ne stane skoro nič.

Danes, ko hidraulične naprave itak že težko konkurirajo s kaloričnimi, se mi velika elektrarna v Velenju zdi važnejša kot vsaka velika hidraulična naprava in vesel sem, da čujem o projektih, ki se gibljejo v tej smeri.

Velika elektrarna v Velenju se mora osnovati. Glavni stebel narodnega električnega gospodarstva naše banovine. Povečana, kakor je treba, in opremljena z veliko rezvodno mrežo bo lahko plodonosno delovala v prid naše zemlje. Mislim pa, da je popolnoma pravilno in neobhodno potrebno,

da velika elektrarna v Velenju pritegne k svojem delu za javni blagor vse že obstoječe naše elektrarne, da omrežje, ki naj preprede našo deželo, združuje ne samo Velenje z Zavrčnim, temveč tudi z vsemi našimi elektrarnami. Po izkušnjah, ki jih imajo zapadne evropske dežele in države, bi v mešanem gospodarstvu naše elektrarne tvorile dober orkester, ki ga bo brezdvoma skupna uprava lahko koristno vodila.

Program naše elektrifikacije se mi po vsem tem zdi jasno začrtan. V Velenju naj se postavijo potrebni veliki turbogeneratorji. Ustanovi naj se velika mešano-gospodarska družba, ki bo zgradila potrebne daljnovode po celi banovini. Ti daljnovodi naj vežejo vse naše elektrarne med seboj, naj odvzemajo povsod razpoložljivi električni tok in naj ga usmerjujejo tjakaj, kjer je konsum. Na ta način bo produkcija električnega toka znatno cenejša v naši deželi.

Tak program nam garantira gospodarsko osamosvojitve dežele na električnem polju. Ta program namreč predvideva organizacijo domače električne industrije v višjo celoto, ki bo z lahkoto preprečila vsak poskus odtujitve. Vsak generator v banovini naj teče v prid skupnosti z najboljšim učinkom in v polni izrabi.

Ali naj po vsem tem mesto Ljubljana dobiva potrebni tok iz skupnega omrežja, mogoče iz Velenja? Mislim, da ne. Mestna elektrarna ljubljanska je danes nova moderna naprava, ki ina še vedno poleg novega turbogeneratorja za 3000 kilovatov celo vrsto starejših strojev, ki zamorejo več kot 1500 kilovatov. Turbogenerator ljubljanske elektrarne naj končno vendar pritegne industrijo, naj se sploh izključno posveči preskrbi industrije in obrti.

Priporočati bi bila oblika mešanega gospodarstva podjetja, za ono organizacijo, ki naj gradi veliko skumno omrežje naše banovine, ki naj torej bodočo veliko elektrarno v Velenju združi z ostalimi našimi elektrarnami v veliko gospodarsko enoto. Izkušnje drugih držav in dežel so me vodile. Mešano gospodarsko podjetje ima na eni strani potrebno gibčnost, na drugi strani pa potrebno avtoriteto. Le državna avtoriteta bo res z uspehom načela združevanje naših elektrarn in odstranila ovire malenkostnih posebnih interesov.

Nobenega dvoma ni, da veliko skupno omrežje banovine od početka ne bo prinašalo dobičkov. To dejstvo ne sme prestrašiti nikogar.

Elektrifikacija zemlje ni in ne sme biti v prvi vrsti pridobitno delo.

Za elektrifikacijo stoji velika kulturna dolžnost, ki se ji ne izvostno ne privatniki ne morejo izogniti.

Kam pa pojdemo o velikonočnih praznikih?

Te vrstice imajo kaj praktičnega pomena samo, če bo vreme drugačno nego je bilo n. pr. v pone- deljek in torek in v sredo velikega tedna, ko je barometer stal tako nizko kakor že mesece ne. Če bo pa lepo — o, potem bo vse tako rastlo, cveto in pelo, da bo škoda vsake ure, ki jo boš presedel v sobi! Pod nebom bo pevka tekma škrjančkov, v

od tu pa v Rimske toplice! Kamorkoli — povsod bo lepo, če si zdrav in če te ne tare kak poseben huda skrb!

Skrb? ... Morda ne tlači tebe, tlači pa kate- rega tvojih prijateljev in znancev — kaj pa, če bi jih obiskal, če bi svoj izlet usmeril tako, da ga bo morebiti še kdo drugi vesel?

gozdu se bodo skušala drevesa, katero se bo prej preobleklo v zeleno svilo, travnik bo pa kakor mašna ruta ves pisan, ves z rožami porisan, in sama židana volja! Zda se, srce, radosti navžij!

Kam boš šel? Nič se ti ne bo treba z izbiro posebno truditi — če boš napravil le par korakov od doma, da, če boš šel le na vrt, boš že deležen pomladnega blagoslova. Ljubljaničan, tvoj Rožnik bo res slavnosten, Smarna gora bo vriskala, v solncu se kopajoč te bo vabila Gorenjska in Dolenjska.

Ali naj jo udarimo nekoliko ljubljanskemu Gradu izpred oči? Sedaj je čas, ko je tudi sprehod po osušenih cestah vabljiv. Po visokih gorah je še suh in mraz, vsi mišni so pa nižji hribi, ki so pri- bližno v istem činu kakor sv. Jošt nad Kranjem. Po- sebno dosti je takih izletnih točk ob Savi od Ljub- ljane proti Zidanemu mostu. Ali bi šel na Jančje in od tu peš v Ljubljano ali pa — kar bi bilo še lepše — v Litijo? Ali k Sv. Miklavžu nad Jevnico? Na Vače nad Kresnicami, od tu na Sveto Goro s sestopom v Zagorje? Ali na Sveto planino nad Trbov- ljami? Če želiš prav posebno »sijajno« klobaso za- okrožiti, pojdi preko Trbovelj na Mrzlico, od tu pa v Laško, ali pa z železniške postaje Breg na Lisco.

Ogromna skala

40 metrov visoka skalna stena v podpeškem kamnolomu podrt

Preserje, 16. aprila.

V torek 15. aprila ob pol. 9 zvečer se je po- držla v znanem kamnolomu Podpeško pri Pre- serju, ki je last Stavbne družbe v Ljubljani, ogromna, nad 40 m visoka, 10 m debela in 60 m široka stena. Sipe na oknih so žvenketale kot ob hudem potresu. Nekateri so v zbežnosti zbežali iz hiš na prosto menč, da je potres. Ko so pa izvedeli, kaj je, so se pomirjeni vračali v svoje domove.

Isti dan zjutraj je namreč delovodja kama- noloma g. Jože Svete zažgal dve mini z name- nom, da podre steno. Učinek smodnika se je takoj pokazal. Popoldan je namreč prišel k piscu teh vrstic, naj si grem ogledat, kako se stena počasi nagiblje. Kar groza me je bilo, a me je potolažil, češ: »Nekaj ur bo še stala.« In je res! Je pač strokovnjak, saj je zaposlen v kamnolomu od leta 1891, a kot delovodja od leta 1907 neprestano pri Stavbni družbi.

Podpeški kamen je znan že iz rimskih časov. Badjurov vodnik »Slo izletov« piše v knjigi št. 9 na strani 25, da so zgradbe v rim- ski Emoni in mnogi spomeniki iz nje njene dobe iz podpeškega kamna. Tudi premožne kranjske in štajerske cerkve so imele do prav zadnjih časov stebre in oltarje iz kamna, ki so ga tukaj lomili, rezali in gladili.

V zadnjem času je delo zopet oživelo. Gg. Toman in Vodnik iz Ljubljane sta v preteklem letu naročila večjo količino obdelanega kamna,

Naša slika nam kaže Golnik na Gorenjskem, znano lepo urejeno zdravilišče za tuberkuloze. Na- slonjen na vzhodje Karavank, ves izpostavljen soln- cu, obkrožen od jelovih gozdov, toliko dvignjen nad gorenjsko ravnico, da nudi lep razgled po njej in po »belih snežnikih, holmeih malih in velikih« — je Golnik tudi kot izletna točka vreden lepega dneva in vreden kakega »kovača! Do železniške postaje Križe pri Trzinu se pelješ, nato korakaš eno uro po cesti — lahko se seveda tudi voziš z avtomobilom ali izvoščkom (navadno sta oba na razpolago) — za povratek imaš pa več možnosti na izbiro: lahko jo mahneš v Gorice, od tu pod gorami v Trstenik in dalje v Predvor (letovišče!), odkoder se lahko pelješ z avtobusom v Kranj, ako ne greš rajši skozi vabljiv borov gozd v Predosje in od tu preko Rupe v Kranj. Vsa pot ena lepa pesem! Morebiti pa greš z Golnika nazaj v Križe in preko Kovorja in Pod- brezja v Podnart, ali pa v Trzin in potem pod go- rami po visoko ležeči cesti z lepim razgledom po Gorenjski in Begunje in Poljce in dalje v Lesce.

Vse pa seveda samo, če bo sijalo solnce na tvoje romarsko srce... Če pa ne, boš pa vse to prečel na kako poznejšo nedeljo — saj bo sedaj kar pol leta lušno na svetu!

pa tudi razni stavbeniki so se začeli zanimati za naš kamen. Kamen se pošilja v Ljubljano z vozovi in po Ljubljani s čolni.

Stena, ki se je podrla, bo krila potrebe in naročila za več let. Ima pa nič koliko gledal- cev in občudovalcev. Ljubljaničan! Vzdrnite se in pridite pogledat. Ne bo vam žal, ker je tudi kraj ted okrog lep in zanimiv.

Da si malo predočimo, kaka strašna masa kamena je to, evo nekaj računa! V steni je bilo približno 24.000 kubičnih metrov kamna. En kubični meter kamna tehta 2 in pol toni. Vsa masa tehta tedaj 60.000 ton. Na en vagon — dolg 10 m — gre 10 ton. Za vso maso bi bilo potrebno 6000 vagonov. Vlak, ki bi hotel vo- ziti to maso naenkrat, bi bil dolg okrog 60 km: od Ljubljane do Jesenic ali do Novega mesta ali od Celja do Maribora. Ni torej čudno, če so se ljudje ustrašili, ko je teh 6000 vagonov skalovja zgrmelo na tla.

Težka nesreča

Brežice, 15. aprila.

Dne 13. t. m. je našel sin posestnika Anton Pillaver, iz Krške vasi pri Cerkljah, ko je šel iz šole domov, na prodn pri Krški vasi dinamitni na- boj. Ne vedoč, kaj je, ga je prinesel domov, ter dal 14 letnemu bratu Martinu. Ta je drugi dan zjutraj doma v sobi preizkušal s šivanko, kaj je v naboju, ki pa mu je v roki eksplodiral in mu odtrgal člen- ke prstov na levi roki, ter poškodoval tudi desno roko. Ranjenega Martina Pillaverja so prepeljali v bolnišnico v Brežice, kjer se zdravi.

80letnica častiljive žene

Litija, 15. aprila.

80 letnico rojstva je včeraj, 14. aprila, v zdravju in vedrosti obhajala gospa Helena Bevk. rojena Tura, sestra notarice g. Tere- zije Svete. Vzlic temu, da ji usoda in sreča nista bili naklonjeni, obdovela je že po štirih letih zakona, je z izredno življenjsko silo na- stopila križev pot v življenju in vzgojila tri otroke v narodnem duhu.

Sin dr. Stanko Bevk je prosvetni šef v p. sin Franc pa je pred 4 leti umrl v Sarajevu kot intendant-podpolkovnik, hčerka učiteljica gospa Julka pa je umrla pred 2 letoma kot so- proga fin. nadsvetnika dr. Bajčiča v Ljubljani. Vzlic neprestanim dušernim pa je gospa Bevkova ostala vedno vedra in priljubljena radi svojega milega značaja povsod, kjer jo po- znajo.

Litijsko pevsko društvo ji je priredilo po- doknico, katere so se udeležili številni njeni čestilci Litijani. — Spoštovani gospej Bevkovi k njeni častiljivi 80 letnici iskreno čestitamo z željo, da bi vsa leta, ki so ji usojena še do- čakati, preživela v zdravju in vedrosti!

Z univerze v hlev

Vseučiliščniki za hlapce in pastirje.

Pred kratkim se časopisi poročali, da je mlad belgrajski študent Branislav Simeonovič,

ki je imel nekaj 100.000 dinarjev premoženja ter končal pravne študije na belgrajski uni- verzit, kupil za ta denar večje posestvo pri vasi Jajinaca ter postal kmet. Čudilo so se mu nje- govemu belgrajski prijatelji, če bolj pa kmetje, med katere je prišel. Po več ur daleč so ro- mali srbski kmetiči gledat tega bogatega go- spoda, ki je zapustil gospodo in prišel med nje. Gledali so njegove vzorne hleve, v kate- rih je stala živina bolj v snažnem kakor pa stanujejo kmetje v svojih hišah.

Ta študirani kmet, ki niti ni rojen od kmečkih staršev, ampak je otrok mesta Bel- grada, je sedaj dobil dve zanimivi ponudbi. Absolvirani pravnik iz Belgrada mu piše, da bi rad prišel k njemu za kravjega in kozjega pastirja; ker je šibkega telesa, ne more vršiti hlapčevskih del, kot jurist pa dela ne dobi. Drugo pismo mu je pisal maturant in se po- nudil za hlapca, ker je zdrav in močan. Plače naj mu kakor plača kmečkim hlapcem. Več ne zahteva; sedaj je brez službe in strda.

Mladi gospodar pa je oba odklonil, ker že ima svoje kmečke posle.

Simeonovičev slučaj nam kaže, kako celo v mestnih ljudeh, ki niso nikdar imeli posla s kmetijo, živi neodoljiva želja po grudi. Slučaj obeh študentov, ki se ponujata za kravjega in kozjega pastirja ter za hlapca, pa kaže, da se bliža čas, ko bomo imeli preveč študiranih ljudi, služb za nje pa premalo. Tudi ta pro- blem bodo morali rešiti rokodelski praktični poklici in pa zopet — mati gruda.

Ali je nemščina na naših srednjih šolah potrebna?

III.

Ali naj se v humanističnih gimnazijah v I. razr. obvezno poučuje nemščina ali francoščina?

Tako se zdaj glasi prav v tem hipu vprašanje; zakaj za realne gimnazije je žal že nekaj let odlo- čeno, da je nemščina šele v petem razredu, v hu- manističnih (saj imamo v dravski banovini samo tri, dve državi in eno zasebno) so pa deslet nekaj let mirno poučevali nemščino v prvem razredu v veliko zadovoljnost staršev. Naenkrat pa se je po- javilo — skoro nihče ne ve, zakaj in odkod? — vprašanje: tudi v humanistični gimnaziji naj se uvede francoščina, nemščina pa — odpravi ali pa potisne v višje razrede.

Hočete vedeti mojo sodbo, g. urednik, o tem novem naklepu? Sodbo nam narekuje življenje, svetovni položaj, pa tudi naše kulturne in gospo- darske potrebe.

Svetovni položaj, pravim. Francozi in Nemci se od dne do dne bolj približujejo drug drugemu. Znano je, kako se Briand trudi za prijateljstvo obeh teh narodov. V dnevih 20. in 21. dec. 1929 se je lepo število najboljših dnevnih delavcev obeh na- rodov posvetovalo v Berlinu, kako pripravljati pri- jaznost, spravo, mir. Sklenili so, da bodo to svoje delo odločno nadaljevali. Od pomirilne teh dveh narodov je pač odvisna usoda Evrope. Tu moramo vsi sodelovati. In naš prosvetni minister tudi v re- snici vsako leto razpiše našim šolam šolsko ali do- mačo nalogo: Kako morem delovati za svetovni mir? Mislim, da učenec (učenka) naše srednje šole ne more lepše sodelovati za mir med velikimi narodi, kakor če se prav marljivo uči njih jezikov, da se s tem usposobi razumeti njih narodni značaj, njih težnje, njih kulturo. Oboji, Francozi in Nemci, ho- čejo živeti in bodo tudi živeli. Dobro, skušajmo to- rej oboje razumeti! Obeh jezikov se učimo! Ker so pa Francozi naši državni politično dosti bližji, naj se, ker je tako sklenjeno, večina sedanje šolske mladeži že v prvih letih uči francoščino in šele pozneje nemščino, a vsaj majhen odstotek te mladeži, in to vsaj na humanističnih gimnazijah, naj prične z nemščino. Vsaj majhen odstotek izobra- žencev naj bo sposoben umevati, kaj se v sosedni državi piše in dela. In če pridejo iz sosedne države odlični zastopniki naroda (avtomobilisti, letoviščarji itd.), ali naj kmalu ne bo naših inteligentov, ki bi tuje mogli primerno pozdraviti, z njimi občevati, jih spremljati? Mar je mogoče misliti, da bo raz- govor, konverzacija možna, če naš izobraženec ne bo nič poznal slovestva dotičnega tujega naroda? (Poznal ga pa iz lastnega čtiva ne bo, če učna upra- va prestavi začetek pouka v nemščini v peti razred gimnazije! Saj to se bo kmalu videlo pri absolven-

tih realnih gimnazij.) Naj torej učna uprava ohrani koristno tekmo: realnogimnazijci naj se odli- kujejo v francoščini, starogimnazijci naj pa nekaj več znajo nemščino. Povsod hvalijo sistem de- litivne dela (fordizem): mar ne bi bila tudi pri izobrazbi naše mladine koristna, da, potrebna?

Kaj pa ugovor, češ, da bi z intenzivnim nem- škim poukom utegnili trpeti nacionalno čuvstvo- vanje? Menim, da ta ugovor ne zasluži odgovora. Starejši rod slovenske inteligence se je ves moral intenzivno vzgajati v nemški srednji šoli; no, in so radi tega postali odpadniki? Kjer so poučevali nemščino slovenski učitelji, že zbog tega ni bilo nevarnosti. Nevarno je bilo tam, kjer je nemški profesor bil silno priljubljen in je to priljubljenost znal in hotel izrabljati v nemške nacionalne namene.

Kaj pa ugovor, češ, starogimnazijec ne bo znal francoščine, ne bo poznal francoske kulture? Na to bi odgovoril to-le: V letih, ko smo imeli samo hu- manistično gimnazijo in realko, smo se gimnazijci v dveh letih (navadno v četrtem in petem razredu) pri neobvezni francoščini toliko naučili, da smo realnim abiturientom, ki so imeli francoščino od tretjega razreda dalje po več tedenskih ur, pomagali (saj ni lepo, se hvaliti!) pri prevajanju iz franco- ščine v nemščino. Dajte spet starogimnazijcem pri- liko neobveznega pouka v francoščini v višjih raz- redih, namesto v dveh težjih morda v treh, torej tri leta, pa boste videli, da bodo francosko knjigo vsaj tako dobro — če ne celo bolje! — umeli kakor realnogimnazijci. Naj bi učna uprava par let na- redila ta poskus! Bil bi v resnici zanimiv in poučen obzem. Prav zelo bi priporočal ta poskus.

Naš gospodarski položaj nam narekuje odgovor na anketo. O tem se je že oglašil gosp. tajnik naše Trgovske in obrtne zbornice. Dejstva govoré! Po vsej Ljubljani je znano, da je nekaj trgovce iskal korespondentko, ki bi bila zmožna tudi nemško do- pisovati. Na stolnje deklet čaka in išče nastavitve v kakšnem kontorju; a zaželjene sposobnosti nima nobena. Oh, vi, ki vodite prosvetno politiko, usmi- lite se naše mladine. Imejte obzir na starše, ki želé svojim otrokom dati prav tako izobrazbo! Dajte mladini priliko, da se nauči modernih jez- kov in sicer v prvi vrsti tistih, po katerih znanju je povpraševanje!

Ce bo naš srednješolski dijak (dijakinja) imei priliko, dobro se naučiti jezika, čegar znanje mu bo lajšalo tudi borbo za obstanek, bo tisti nalogi: »Kako kot učenec (učenka) more pospeševati sve- totni mir?« lahko nekaj praktičnega povedal in bo pridno se učil potrebnega tujega jezika, deloval za pomirjenje svoje, pa tudi svojih st aršev in — čeprav bolj posredno velikih narodov.

Dr. J. Debevec.

Ruth Schaumann:

Okoli tretje ure

Ni bil star, pa tudi mlad ni bil več; ležal je kot gora, a vendar je bil prepad. Med opazovanjem sem zdrknil v ta prepad, a kmalu me je nekaj dvignilo iz njega in stal sem pred njim kot pred zelo visoko goro. Sam ne vem več, kako dolgo.

Nikogar ni bilo, ki bi se postavil poleg mene. Končno je vendarle prišla neka koza in obstala na nasprotni strani mrtveca z izrazom prošnje mutaste živali na obrazu: Ne stori mi zla! Morda pa je tudi mislila: Ne stori mi zla! Kdo je usmrtil tega, ki leži tu mrtve? Nobene rane nisem opazil. Slišal sem sicer njegovo vplije, a ko sem ga za- gledal, je že umolknil. Hrošč se je mirno plazil po njegovih bradi, sedaj se mu je pridružila še modra muha in se plazila preko upalega obraza, na ka- terem je počival izraz vdanosti, a obenem tudi od- pora. Čutil sem strašno zapuščeno.

Nebo se ni spremenilo. Živali se niso pribli- žale, razen koze, muhe in hrošča.

Vsi ti se niso zmenili zame, a prav tako tudi ne zanj; bili so pač zraven.

Trta se je deloma vzpenjala nad vsemi živalmi, mrtvecem in menoj, z druge strani nas je zakrivala naprej nagnjena skala, nekaj olkovih vej in nebo. Solnčni žarki so se sprehajali po trti in grozdu, ki je nepremično zakrivalo nogo.

Gotovo je bil rodoviten.

Umaknil sem se od njega. Prepričan sem bil, da mi ni bilo namenjeno več kot to, da ga vidim.

Kdo ga je pokopal? Še vedno si stavim to vprašanje. In kdo je zaklinal njegovo ime: Pan, veliki Pan!

Ves ta čas sem popolnoma pozabil na ženo, sedaj sem se je zopet spomnil.

Odhajal sem. Zopet sem se ozrl na ležečega. Zdelo se mi je, da me kliče nazaj, toda vse je bilo tiho; nihče ni zaklical.

Zdelo se mi je, da la vidim tam hrošča in muho, a bil sem že preveč oddaljen.

Ozrl sem se drugič: mrtvec je bil še vedno isti, le manjši je postal, nasprotno pa se mi je do- zdevalo, da je zrasel hrošč in tudi muha se mi je dozdevala večja, a to je bil vsekakor le izrodek moje domišljije.

Nato je zakril gozd vse.

Sprva me je vse to zelo zmedlo, nato sem se pomiril. Mislim sem celo, da se sedaj ne smem več bati ali delati hudega.

Skozi gozd sem zagledal morje in ladjo na njem. Veliko časa je najbrže poteklo med tem.

Dospel sem na ladjo in šel mimo mornarjev. Imel sem občutek, da vzbuja nekaj na meni po- zornost mornarjev. Zdelo se mi je, da so mi osiveli lasje, kakor pripovedujejo o ljudeh, ki so se silno prestrašili. Nekateri so se pač ozrli za menoj, drugi zopet ne, a začudenja nisem vzbujal pri njih ni- kakega. Mimogrede sem jih vprašal: »Ali ste kaj slišali?« Vsi so odgovorili: »Nič.« Pripomnili so: »Morska sapica je zapihljala, odpeljali se bomo. Tu smo se že dovolj dolgo mudili.« — »Dobro, se pa odpeljimo,« sem jim odgovoril. Šel sem v šotor na krovu, a ga takoj zopet zapustil: Apolonije ni bilo

v njem. Sam pri sebi sem mislil: »Kako trdno spi žena, medtem ko sem jaz gledal mrtvega Boga.«

Naletel sem na dečka. Lahno je zardel, ko me je zagledal; bil je tisti, ki je počasi mučil hrošča.

Šel sem navzdol k Apoloniji. Puščice so mi rožljale v tulu. Zavedel sem se, da so brez pomena, saj nisem imel več loka. Ladja je med tem zdrsnila po morju.

Odprl sem vrata, soba je bila mračna. Poklical sem jo po imenu, da bi jo vzbudil.

Glas mi je zastal.

Sredi sobe je ležala na tleh žena, v mraku podobna liliji, ki jo je nalomil vihar ali požel srp. Brezgibno je ležala na tleh; lepe ustnice so kazale, da so zamrle v tožbi. Roke, kot bi se nečesa okle- nile in hotele to z vso silo obdržati. Ali je bil kdo tu? Ali je že izginil in se skril? Ne vem; jaz ne- sem videl nič. Noge pa so bile kot plavuti ribe, ki je poginila na obali, kjer jo je pustil morskai vai in se predolgo ni spomnil nanjo, da bi jo rešil smrti. Mislim sem, da je bilo vse, kar sem videi na otoku, le vizija smrti, ker mi je takrat umirala žena. Toda Apolonija ni umrla.

Dvignil sem ji glavo in jo položil na svoja kolena, drugi pa so tekli po vodo in hiteli zažigati rastline, da bi jo prebudil dišeči dim. Dolgo smo morali čakati, preden se je vrnila iz kraja, kjer se je mudila. V svojem srcu sem klical: moža, ki dela čudeže nad živimi in mrtvimi, da bi pomagal ženi Apoloniji. Toda mi še vedno nismo bili na kraju, kjer je on živel. Zvečerilo se je. Ko so mornarji prinesli luči, olja in svetilkah in tleh stenje, je zopet zaletlo življenje v Apolonijinih očeh.

Spravili smo jo v posteljo. Razvezal sem ji njene lase, katere je imela spele na temenih, da je ne bi tiščali; z razpuščenimi lasmi se mi je zdela, kot da spi v tihí noči na mahu sredi gozta.

Ladja je zibaje plavala po morju.

HUMANIK

PLATNENI

78.-

RAZNE BARVE

225.-

NOVOST 1930

128.-

Za dame:
lino barvn.
mod. usnje

245.-

Za gospo-
de: Črne
ali rujave

K lep! pomladansk! obleki spadaio moderni »Humanik« čevlji.

Streli v temni noči

Gospodar pregnal tatove, a bi skoraj plačal z življenjem.

M. Sobota, 15. aprila.

Iz Nedelice poročajo o dogodku, ki bi se bil kmalu končal s smrtjo. V tui zadnjih noči so obiskali hišo posestnika Štefana Bakana v loimilci. Takoj so se podali h kletnim vratom. Pri odpiranju niso bili dovolj tihi, tako da se je ropot slišal v sobo. Domači so se zbudili. Gospodar je takoj skočil iz postelje, si oblekel suknjo in je hitel ven. Ko so vlomilci videli, da so se vežna vrata odprla, so za trenutek osupnili. Gospodar je pogumno stopil ven, da bi spoznal nočne goste. Tem seveda ni bilo za io. Da bi se rešili zagate, so začeli streljati. Kroglice so žvižgale mimo gospodarja, ki se ima le slabemu merjenju napadalec zahvatiti, da je ostal nepoškodovan.

Ta nočni obisk pri Bakanovih ni bil prvi. Nekoliko tednov prej so neznan vlomilci tudi obiskali klet, Takrat so imeli srečo. Neopaženo so prišli v klet in so iz nje odnesli okrog 25 litrov žganja. V nadi, da bo mogoče večkrat gospodariti v bogato založeni kleti, so zopet poskusili srečo, a to pot so imeli smolo.

Koledar

Četrtek, 17. aprila (Veliki četrtek): Anicet, papež; Rugolf, mučenec.

Novi grobovi

† Umrl je v Ljubljani g Adolf Fritz, dimnikarski mojster in posestnik. Pogreb bo danes ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Kapiteljska ulica 5.

† V Črnomlju je umrl g Josip Dol'ar, bivši žolgoletni župan, bivši cestni načelnik, občinski svetovalec in odbornik. N. v m. p.

† Na Rečici pri Bledu je umrl v starosti 74 let g. Josip Olivetti. Pogreb bo v petek ob 4 pop. Sveti naj mu večna luč!

N. p. v m.l

Mala kronika

★ Razpis ustanov. Uprava univerze kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani razpisuje za študijsko leto 1930-31 dve ustanovni mesti dr. Pavel Turnerjeve ustanove v višini 42.000 Din. namenjeni za enega jurista in enega filozofa slovenske narodnosti, ki sta naredila državne (diplomske) izpite ter dobila doktorat na ljubljanski univerzi. Ustanove imajo namen, da se omogoči prej navedenim absolventom enoletno bivanje v inozemskih kulturnih in znanstvenih žariščih (Pariz, London, Oxford, Cambridge itd.) v svrhu, da nadaljujejo strokovne studije in da si ob enem pridobijo neke splošne in družabne izobrazbe, ki je znak omikanega in kulturnega človeka. Prošnje s potrebnimi dokazili o izpitih, doktoratu ter o jezikovnem znanju so vložiti na rektoratu najkasneje do 15. maja 1930. Podrobnejše določbe ustanovne listine so razvidne iz razpisa na deskah rektorata ter filozofske in juridične fakultete. — Univerzitetna uprava v Ljubljani, dne 26. marca 1930. Rektor: Dolenc, m. p.

★ Za Trdinovo spominsko ploščo. Mengeš: Sestavil se je pripravljalni odbor za odkritje spominske plošče pisatelju in narodnemu buditelju J. Trdinu. Ob stoletnici njegovega rojstva se mu bo vzdala spominska plošča na kraju kjer je stala njegova rojstna hiša. — Odbor.

★ Občinske proračune bodo odobraval bani. Da ne bo pri odobravanju občinskih proračunov preveč zastoja, je fin minister odredil, da imajo vse obč. proračune z dokladami do 150 odstotkov odobravati bani.

★ Strojevodja preprečil težko nesrečo. V ponedeljek bi se v Novi Pazovi kmalu zgodila težka nesreča. Železniški čuvaj Velimirovič je ravno spuščal zatvornice, ko je hotel pazovski voznik Fleiner s svojim vozom preko proge. Res se mu je sicer še posrečilo, da je na eni strani prešel s svojim vozom, še preden je bila

zatvornica spuščena, toda medtem je druga že padla. Konji so se splašili in zdrveli proti vlakcu, ki je vozil z največjo brzino skozi postajo. Čuvaj, ki je opazil veliko nevarnost, je hitel kričeč in mahajoč z zastavico proti drvečemu vlakcu. K sreči je opazil kritičen položaj strojevodja, ki se mu je posrečilo, da je še v zadnjem trenutku ustavil vlak deset metrov pred vozom. Čuvaj Velimirovič se je lahko poškodoval na nogah, ker je padel na tračnicah. Zdravo kožo je odnesel le voznik, ki je pa bil zato do smrti preplašen.

★ Po 12 letih obsojen morilec. Tomo Jančević je v revolucionarnih časih 28. oktobra 1918 umoril občinskega notarja v Podvinju pri Brodu Marka Djakoviča. Omenjenega dne se je pripeljala pred Djakovičevo stanovanje s kočijo skupina petih uniformirancev. Njih voditelj Janković je stopil v notarjevo stanovanje in zahteval od Djakoviča, ki je ravno čital časopis, da odpre usta. Nato ga je meni nič tebi nič kratkoma ustrelil z revolverjem v ustno duplino. Notar je umrl v strašnih mukah. Zadnjih šest let se je morilec skrival pod imenom Vinke Skender kot branjevec v Osijeku. Končno ga je le dosegla roka pravice in te dni je stal pred sodiščem, ki ga je obsodilo na deset let težke ječe in trajno izgubo državljanstva pravice. Rodbini umorjenega mora plačati 40.000 dinarjev.

V partu g. Karl Cigoja je pomotoma izostalo ime ostalih: Franc Cigoj z družino v Belgradu, brat.

★ Triglavni dom na Kredarici bo odprl in oskrbovan od srede 16. aprila t. l. do nadaljnjega. Ta najvišja naša planinska postojanka bo nudila sedaj, ko je sneg v dolini že skupnel, našim smučarjem najlepšo smučarsko sezono. Sini Triglavski ledenik je kakor ustvarjen za smučarski teren, posebno ker je tu najboljše sneg dačč naokoli. Dostop pa je najlažji iz Krme mimo Staničeve Koče, sstop pa je izvežbanim smučarjem priporočljiv tudi skozi krasno dolino Sedmerih jezer, kjer je naša planinska koča otvorena od 15. t. m.

★ Smarnice sv. Terezije deteta Jezusa ali Mala cvetka. Spisal dr. Miroslav Brumat. Cena vezani Din 45. — Naroča se v Jugoslavanski knjigarni v Ljubljani Sv. Terezija od deteta Jezusa je tudi med Slovenci že jako dobro znana, saj se krog njenih časticev obojega spola veča z vsakim dnem. Nbroj spisov že prica o izredni priljubljenosti te svetnice. Knjižica opisuje življenje sv. Terezije v zvezi z njenimi starši in sestrami. Premišljevanje Terezijinega razvoja in spoznanje njenih čednosti bo nuna potreba, da postane ta knjiga vsaki krščanski družini najlepša družinska knjiga, ki bo mnogo doprinesla k obnovi današnje slovenske družine. Da pa se bo moglo s sv. Terezijo seznaniti vse naše ljudstvo, je knjiga prirejena tudi kot šmarnično berilo. Komur bi pa bila vsakdanja berila le predolga, jih prav lahko poljubno skrajša. Vsem častilec sv. Terezije knjigo toplo priporočamo.

★ Dr. Perko ne ordinira do 22. aprila.

★ Dom za ubogo siročad v Hrv. Leskovcu pri Zagrebu. Enajst kilometrov od Zagreba se nahaja v malem mestecu Hrv. Leskovcu »Dom sv. Jožela in sv. Mihaela za ubogo siročad« pod vodstvom častilice sester Karmeličank, ki se v glavnem vzdržuje od milostin, odkaterih jih nosi največ prevzvišeni nadbiskup dr. Ante Bauer. Te dni smo obiskali ta dom, kjer je nameščenih 65 otrok, večina sirot brez očeta in matere od 2 do 14 let. Temu domu je t. dr. A. Wander d. d. poklonila količino Ovomaltine za zajtrk slabotnejših otrok za čas zimske sezone, in obenem še potrebne skodelice z napisom »Ovomaltine«. Častita sestra Jelena, predstojnica v »Donu za ubogo siročad«, nam je razkazala dom. Otroci se tu igrajo, pojejo in zabavajo, starejši pa se uče kake obrti. »Kaj pa pijete zjutraj?« smo vprašali grupo malčkov. Skromno so odgovorili: »Ovomaltine«. »Ali je dobro?« »Da,« je odgovorila deca, »in sladko.« Je dodal nekdo. Častita sestra Lucija, sekretarica, nam je izjavila, da deluje Ovomaltine na otroke tako, da dobi vsak boljši tek, kadar ga pije. »Zelo okusen je in tečen, rezultate vidimo posebno zadovoljive,« je nadaljevala s. sestra, »in zelo sem hvaležna t. t. dr. A. Wander d. d., ki prireja naši deči vsako jutro tako sladke in hranljive napitke, in posebno me veseli gledati, kako ga naši malčki radi jemljejo.

★ Antika in moda se običajno smatrata kot največja kontrasta, pri čemer se stalno poudarja enoličnost in prirodnost stare grške in rimske kulture, ki bi lahko služila kot primer prefine in komplicirane sedanosti. Začudili se bomo, ali če čitamo o tem v zgod. kulture, spoznamo, da je n. pr. v Atenah vladala v dobi procvita helenske klsike pri ženah višjih stanov neka eleganca, ter nenadkriljiva in prefina rafiniranost negovanja telesa

in toaletne vede. Še bolj se je to uveljavilo v starem Rimu za časa cesarstva, kjer se je uveljavila najbolj rafinirana nega telesa in toaletne mode. Kljub temu nadkriljuje naša čisto obsojena sedanjost v nekem pogledu klasično dobo in to v pogledu higijene in hig. negovanja telesa. Spomniti se moramo le na nego ust in zob, ki se je zelo razvila z razvitkom moderne antiseptike. Mi se čudimo in smejimo, če slišimo, kaj vse so nekdanj uporabljali za čiščenje in negovanje zob in ust, ko še ni bilo antiseptičnih sredstev (kakor n. pr. Odol) in ko je bil pojem »Antiseptičen« že nepoznan.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: INRI. Izven.

Opera: Zaprtja.

Stolnica: Ob 8 velika škofova maša, posvečenje olja in umivanje nog. Od 7.30 do 8.30 zv. skupna molitvena ura. Od 9 ur molitvena ura mladencev in fantov.

Františkanska cerkev: Ob 8 slovesna sv. maša. Ob 4 popoldne pete jutranjice.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1 in Mr. Bohinec ded., Rimska 24.

○ Pasijonska igra »INRI«. Ljubljanska drama vprižarja te dni in sicer na Veliki četrtek ob 20, na Veliki petek ob 16, na Velikonočno nedeljo in Velikonočni ponedeljek ob 15 popoldne dogodke, ki so se vršili v Jeruzalemu o velikonočnih praznikih. To svetopisemsko delo sta po spisih evangelistov priredila za oder gg. Edvard Gregorin, član drame in p. dr. Roman Tominec. Ta pasijonska igra je že tri sezone na repertoarju Narodnega gledališča in je bila vselej sprejeta z veliko resnostjo in z največjim zanimanjem s strani občinstva. Tudi okolišani, kakor prebivalci oddaljenih krajev Slovenije so v velikem številu prihajali v Ljubljano, da prisostvujejo tej veličastni drami Jezusove smrti. Glavno vlogo Jezusa iz Nazareta predstavlja g. Edvard Gregorin, ostale glavne vloge so v istih rokah kakor pri prejšnjih vprižoritvah, le vlogo velikega duhovna Kaife igra mesto g. Rogoza g. Železnik. Pri vprižoritvah sodeluje tudi muzika dravske divizije, ki izvaja glasbo na podlagi motivov Bachovega Pasijona, kakor ga je priredil višji kapelnik dr. Cerin. Delo ima 14 slik. Pri predstavah o velikonočnih praznikih se doda tudi 15. slika »Vstajenje«. Predstava traja nekako 2 in pol uri. Radi velikega zanimanja in povpraševanja po vstopnicah prosimo občinstvo, da si jih nabavi po možnosti že v predprodaji pri dnevni blagajni v opernem gledališču, da se izogne navalu pri večerni blagajni pred pričetkom predstave. Cene so kljub ogromnemu številu sodelujočih oseb (okolu 60 vlog. poleg tega množice ljudstva, vojščakov, duhovnikov itd.) običajne dramske.

○ Baritonist Anton Subelj je priredil pred par tedni v Berlinu koncert zarmoskih in indijskih pesmi. Vsa kritika hvali njegovo izredno fino prednašanje in globoko razumevanje teh redkih glasbenih vrednot. Velik del svojega berlinskega sporeda bo zapel g. Anton Subelj tudi na svojem koncertu v Ljubljani, ki se bo vršil v petek, dne 25. aprila ob 20 v Filharmonični dvorani. Vstopnice bodo tkoj no prazničnih v Matični knjigarni.

○ Obiskovalce Ljudske knjižnice Prosvetne zveze opozarjamo, da knjižnica na velikonočno soboto ne bo poslovala, zato naj si vsakdo za praznike še pravočasno preskrbi knjige.

○ Glavna zaloga tohaka Ljubljana javlja vsem p. t. tračkantom da izdaja tobočne izdelke od danes dne 17. apr. 1930 na Bregu št. 20 v hiši P. Kozina & Ko. Istočasno sporoča vsem gg. trgovcem, da se nahaja istotam tudi glavno skladišče vseh vrst vžigalic.

○ Cvetna nedelja je bila za zdravje Ljubljancov precej usodna. Prijetno toplo vreme je marsikoga zvalo, da je v prosti naravi odločil zimsko suknjo ali pomladanski površnik. Pa je bilo prežgodaj. Zdj čujemo z vseh strani, da so se pre-

★ Hudo zaprtje, katar debelega črevesa, napenjanje, motenja v želodcu, odvajanje krvi, lenivost jeter, zlato žilo, bolečine v kolku, odstrani naravna »Franz-Josef« grenčica — zjutraj in zvečer majhen kozarec. Zdravniki strokovnjaki izpričujejo, da »Franz-Josef« voda učinkuje brez bolečin celo pri dražljivosti črevesa. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

F. LUKIČ - Stritarjeva ulica

Nikdar si nisem bil na jasnem, ali je ta gora prišla v njeno sobo že zrastle, kot bi kak drevesni vrh zrastle iz semena, položenega v deske na podu ali pa jo je morda kakor orjaška sila odnesla iz njene sobe k podnožju te gore, kar se je moralo zgoditi ob isti uri, ko sem jaz stopil na otok nekje na svetu. Čisto gola je bila ta gora. Počasi pa se je pregrinjala z ljudmi kot z rastlinami; travami in mahovi najrazličnejših vrst. Ljudje so se v velikih skupinah od spodaj navzgor vsipali na goro. Vsi so molčali.

Bilo je zelo mnogo mož oblečenih v obleke, kakršnih pri nas navadno ne nosijo. Bilo jih je med njimi tudi nekaj, ki bi jih človek — po njih obnašanju sodeč — smatral za trgovce. Prodajali so kruh in pijačo. Kruha ljudje niso mnogo kupovali, nasprotno so pa zelo radi zamenjavali male novčice za pijačo, kajti na hribu je bilo zelo vroče in solnce je pripekalo, da so se sušili jeziki.

Tako smo prišli po hribu do vrha, a na njem ni bilo drugega kot suša in vročina.

Vedno več je bilo ljudi, v vedno večjih skupinah so vrel vkup kot črne muhe, ki se hitro zbera v ogromnem številu na kraju, kjer se nahaja nesnaga. Res, kot muhe so bili ti ljudje, zelo grde muhe, oropane svojih kril. Množica je mrmrala in to mrmranje je bilo težko in grozeče.

Nato se je nekaj pojavilo med njimi in se počasi pomaklo nekaj pojmovi proti vrhu kot potujoč krog, v katerem je stopal nekdo zvezan, a les njegove sramote se nesli za njim. Zbegan je gledal okrog sebe kot vjeta divjačina, ki jo vlečejo v smrt, ker je radi lakote vrla v posestnikov vinograd in v svoji brezumnosti uničila tepe nasade. Za njimi pa so se zopet vsuli ljudje proti vrhu, mrmrali med seboj in kupovali pijačo.

Še enkrat se je posvetilo v gozdu teh postav in drugi križ so nesli za zločincem. Ta se je smejal; njegov smeh je bil rezek in porogljiv. (Dulje.)

Sto in stokrat

ste brali in slišali, da ni zdravja brez dobre prebave, toda niste niti do sedaj posvetili temu dovolj pažnje. Bolezni v želodcu in črevih, trda stolica in hemeroidi, glavobol, nervoznost in nemirno spanje, neprijeten okus v ustih, vse to nastane zaradi neurejene prebave. Uredite zato čimprej Vašo prebavo s preizkušenim in povsod poznanim čistilom Figol in vsak dan Vam bo boljše in boljše.

Figol proizvaja in ga z navodilom o uporabi pošilja po povzetju lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44.

Originalni zabojček s 3 steklenicami stane z zavojnino in poštino vred 105 Din, 8 steklenic 245 Din, 1 steklenica pa 40 Din.

Vsak dan prihajajo zahvalna pisma o uspešnem delovanju Figola.

Javna zahvala.

P. n. Lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44.

Zdravniki so mi povedali, da imam napako srca, da so ledvice bolne in da imam katar in ture v želodcu, in poleg tega pa da imam še nervozne živce. Naročil sem najprej 2 steklenici Figola, potem pa še 3 steklenice, in sedaj sem popolnoma zdrav kakor nekdanj samo. Ko sem prišel piti Figol, sem bil težak 70 kg in 800 gr, sedaj imam 77 kg 500 gr.

S spoštovanjem

Milivoje P. Milošević, kmet.

Dolnja rača, 7. VII. 1928.

hladili. Veliko jih je dobilo angino. Kuha jih vročina. V grlu jih ščegeta. Težko požirajo. Skoro vsak tretji pokasljava. Nedelja se ni lotila samo slabotnih in občutljivih, marveč tudi razmeroma dobro utrjenih. Bo treba za veliko noč vendarle zopet zleži v zimske suknje in spiti mnogo lipovega čaja, da se otresemo čimprej neprijetnih posledic prehlada od cvetne nedelje.

○ Nezgoda bolnice na tramvaju. V torek popoldne je stopila na tramvaj pred Mestnim domom natakarka S. O. Ze Pred Skofijo pa ji je prišlo slabo in napadla jo je božjast. Zenska je padla iz teamvaja na cestna tla in se precej potokla. Tramvaj se je seveda takoj ustavil in ljudje so nesrečni priskočili na pomoč. Reševalni voz jo je nato prepeljal v bolnišnico.

○ Karambol tramvaja z avtomobilom. Na Dunjski, pred poslopjem Kreditne banke, se je pripetil v torek zvečer večji karambol. Iz ozke Gajeve je ulice je privozil avtomobil, po Dunjski cesti pa tramvaj. Tramvaj se je zadel v zadnji del avtomobila in ga znatno poškodoval. Lastnik avta trpi okoli 2500 Din škode. Karambol je nastal na ta način, ker je šofer mislil, da bo mogel še pravočasno izpeljati avto pred tramvajem na cesto.

Resnica je,

da dobite krasne moške obleke lastnega izdelka že po Din 78 — kakor tudi vse finešne vrste po izredno nizkih cenah pri kontekcijski industriji IOSIP VAVČIČ — Dunajska cesta št. 7. Specialna in največja zaloga vseh vrst blaga za moške oblike v glavni trgovini v Šelenburgovi ulici št. 1. — Oglejte si izložbe in cene

Maribor

□ Velikotedenski cerkveni obredi se vršijo v tukašnji stolnici po sledečem redu: danes ob pol 9 začetek opravila; nato škofova pontifikalna sv. maša, blagoslovitev svetih olj, slovesno sv. obhajilo ter prenos Najsvetejšega ter umivanje nog. Jutri na velikonočni petek ob 8 branje trpljenja Gospodovega; ob pol 9 počeščenje sv. Križa, nato prenos Najsvetejšega v božji grob. Ob 17 nemška sklepna postna pridiga, ob 18 litanije in sv. križev pot, ob 19 slovenska sklepna pridiga. Nato petje žalostink. Na veliko soboto ob pol 8 blagoslovitev ognja pred cerkvijo, nato blagoslovitev krstne vode, okoli 9 pa sv. maša. Ob 18 vstajenje s procesijo okoli cerkve in zahvalno pesmijo. Na prvi velikonočni praznik ob 10 škofova slovesna sv. maša z apostolskim blagoslovom. Poje se Haydnova maša; sodelujejo gđ. Clarcie, ga. Zamejč-Kovičeva ter gg. Živko in Neralič.

□ Sveti obred umivanja nog izvrši danes prevzvišeni vladika dr. Karlin pri dvanaajstih starših, katerih imena so: Jakob Makauje, 91 let star; Filip Rodošek, 85 let; Florjan Topoloveček, 84 let; Alojzij Deutscher, 66 let; Jožef Šerbela, 80 let; Jakob Škofič, 79 let; Janez Karmel, 77 let; Jurij Gorjup, 76 let; Matija Zmave, 73 let; Janez Drevensček, 68 let; Štefan Feigl, 68 let ter Franc Gsellmann, 63 let star. Skupna starost vseh dvanaajstih »apostolov« znaša 910 let.

□ Znamenito knjigo o jetiki K notici, ki smo jo pod navedenim naslovom priobčili v torkovi številki z dne 15. t. m., ugotavljamo, da ni g docent dr. Matko v nobeni zvezi z isto. Knjiga se tiska v Cirilovi tiskarni ter ima uredništvo dovolj prilike, da je informirano glede tiska vsake knjige, ki se v omenjeni tiskarni tiska. Navedena knjiga o jetiki bo obsegala približno 800—900 strani s številnimi slikami ter bo izšla v dveh delih.

□ »Človek mrivaskih lobanje — zaplenjen. Policijski organi so zaplenili v vseh tukašnjih knjigarnah ter v Ljudski tiskarni, kjer se je omenjena knjiga tiskala, vse izdane neke povesti oziroma spominov, ki so izšli pod gornjim naslovom in v katerih se smešijo pod raznimi imeni nekateri profesorji, ki so poučevali in ki poučujejo na tukašnji drž. gimnaziji. Zaplenitev je začasna.

□ Enodneveni tečaj za zatiranje škodljivcev in boleznih sadnega drevja bo v ponedeljek, dne 5. maja t. l., na tukašnji vinarski in sadjarski šoli. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8—12 in od 14—18 ure. Prijave je nasloviti na ravnateljstvo vinarske in sadjarske šole.

□ 150 gojencev sprejme tukašnja topniška podčastniška šola. Prijave se sprejemajo do 20. septembra t. l. v štabu 23. topniškega polka. Pogoji so razvidni pri mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11.

□ Radi delavskih kolonij. V mestnem avtobusnem prometu se uvede na splošno željo prebivalstva sprememba v toliko, da bo avtobus, ki vozi do vojašnice kralja Petra, krenil po Magdalenski ulici ter naprej do delavskih kolonij. S tem se bo na omenjeni progi frekvenca brez dvojbe znatno dvignila.

□ Sila živahen in razgiban je obmejni promet preko Maribora. V prvem tromesečju t. l. je potovalo preko Maribora skupno 44.848 oseb, in sicer 28.951 moških ter 14.897 ženskih; od tega je bilo Jugoslovancev 21.369; Avstrijcev 15.436; Nemcev 1712; Poljakov 450, Čehoslovancev 4005 ter 1876 iz ostalih držav.

Oglejte si bogato zalogo vseh vrst kuhinjske posode, razne stroje za čiščenje jedilnega orodja in še drugo v to stroko spadajoče blago pri trvdki

Stanko Floriančič, Ljubljana
Sv. Petra cesta 35
Točna in solidna posrežba!

Sedel sem pri nji. Nisem je spraševal, ker je bila preveč utrujena, ranjena toda brez rane, poškodovana, a brez plamena.

Udal sem se upanju, da spi. Navidezno je spala. Jaz sem čul pri nji. Nad mano so hodili in ropotali mornarji. Luč v svetiljki je pojenjevala. Dišalo je še po rožah, ki smo jih zažigali. Zelo sem bil prevzet in misli so se mi zopet mudile pri mrtvem Bogu.

To se je zgodilo najbrže v spanju, ki se me je vedno bolj polasčalo. Zopet sem bil na otoku in od nekod sem zaslišal glas, ki pa ni prihajal z otoka, ampak je bil glas moje žene, sladak in močan kot škralat tekoče vino. Zopet sem bil na ležišču v sobici. Slišal sem nek glas, nisem pa razumel besed in sem vprašal: »Kaj želiš, Apolonija?« Odprla mi je naproti roko v podobi bele skodelice, tako tanko, da je luč pronicala skozi njo ter jo ožarjevala in Apolonija mi je rekla: »Daj mi Dionizij; mazilijo ga namreč, a jaz nimam narde pri sebi.« Nisem razumel, kaj hoče in sem si mislil, da je žejna. Toda ona ni videla pijače, ki sem ji jo ponudil in njene oči so bile obrnjene drugam, ne k meni. Skrčila je zopet roko, dasi ji nisem nič položil nanjo in ležala je mirno kot otrok.

Nato je zopet glasno zajekala in jaz sem jo vprašal: »Kaj te tišči, Apolonija?« Odvrnila mi je: »Skala pred njegovim grobom in zavest, da sem brez njega.«

Prestrašen sem obsedel, zelo užaljen. Mar nisem bil pri nji jaz, ki sem jo, kolikor sem sploh mogel, kljub svojim slabostim in pomanjkljivostim, ljubil. Ali nisem zato prišel k nji, da bi ji povedal, kaj sem videl in da bi mi ona, ki sem jo smatral za tako modro, pomagala razrešiti uganko? In sedaj, ko sem jo našel, jo ima že nekdo drugi v svoji oblasti in ona ni več sama pri meni.

Kar sem videl na otoku, mi je vedno bolj ugajalo, ker je bilo sredi žalovanja krasno kot ru-

meni sadeži v kamniti posodi. Toda Apolonija ni bila več vredna, da bi zvedela vse to, ker se je oklenila nekega drugega, meni nepoznanega. Njeno krivdo sem ji povrnil s krivdo; rdečem pečatniku njenega srca, v katerega se je tako močno vtisnila neka tuja slika, sem postavil nasproti železni pečat svojega molka.

O ta strašna noč, ki se mi je zdela dvakrat daljša od vseh poprejšnjih! Apolonija je ležala kot ljubka kotanja studenca, v katero se iz skrivnih predorov izliva voda. Naraščala vedno višje, jo napolnjuje, počasi a vztrajno, da se kovanja skoro poruši in stopi voda čez rob — brez obrambe in bolesno, v besedah, solzah in rokah, ki so se borile obenem s prosečo notranjostjo. Vsemu temu pa sem postavil nasproti molk in žalostno nerazumevanje.

Kaj se je neki zgodilo z njo, da je vse razodela? Ona sama je pač mogla povedati, kaj se je zgodilo z njo, potem, ko sem šel od nje. Kot se ne moreš ustavljati naraščajoči reki, tako se ji je pridružilo brez vsake ovire. In jaz ne vem, ali je govorila, ker je morala ali ker je hotela — jaz sem namreč molčal.

Ali ni šla ona iz šotora, ki sem ga ji tako prijazno uredil, v kajuto? Za hip se je ustavila v hladni sobi, v kateri sva mnogokrat spala z največjo sladkostjo na tej dolgi poti; preveč jo je prevzel hladni mrak po vroči, slepeti solnčni svetlobi, ki je vladala na krovu. Nato je dvignila roko, da bi si odpela zaponko na ramenu in slekla obleko, prepojeno z izhlapevajočim potem. Zaponko sem ji bil podaril, ko sem prvič s svojimi usti okusil sladki vonj njene desnice kot okusi čebela plemenito barvo evetičnega kelha, preden ji ta odpre svoj vhod. Dolgo sem moral čakati, preden sem jo dobil iz rok njenega očeta.

Zaponke pa ni mogla več odpeti. Bilo ji je, kot bi se nenadoma pojavil pred njo visok grič,

Prebavljaj dobro, da ostaneš zdrav.

vživaj
Bullrich-ovo Sol

Idealno sredstvo proti vsem motnjam
prebave, želodčnim bolečinam, zgagi i. t. d.

100 let v uporabi in nenadkrjivo!
Dobiva se v vseh lekarnah.

A.W.I.C.W. Bullrich Berlin W.57

Quousque tandem... V neki tukajšnji kavarni. Pripravili so gramofon; v nočno tišino so se razlegali zvoki izključno neslovenskih pesmi. Poslušala je precej dolgo to gramofonsko tudi zavodna slovenska družba, ki je končno izrazila željo, da bi se naj zavrtila tudi plošča s slovensko pesmijo in besedo. Dvakrat, trikrat se želja odklonila; dokler ni ena izmed natakarij, po rodu Slovenka iz Koroške, vzela ploščo s slovensko pesmijo. V nočno tišino so odjeknili zvoki slovenske besede. Tedaj pa se je dogodilo čudo: mahoma so utihnili — kakor bi odrezali... Naslednjega dne pa je bila natakarija Korošica-Slovenka odpušena. Kako dolgo še...?

Moda ima svoje muhe in tudi — svoj humor. Na tukajšnjem kolodvoru. Stopala je dama v železniški voz; pri tem jo je nenadoma potegnilo nazaj, da bi se kmalu prevrnila. Iz ozadja se je odmaknila moška noga, ki je bila pomotoma stopila na damin krilni zarepek. »Vi bik,« je izustila dama proti gospodu-neznancu. »Oprostite, milostljiva, menil sem, da imajo samo krave rep,« se je odrezal gospod. Tam okoli se je bilo takoj nabralo občinstva; homerni krah se je začel vzdolž vlaka. Zabalavala se je gmejna; mi se pa pozabavamo z ugotovitvijo: so, ki se ponašajo z vzdevkom, da so izobraženci.

Na delovnem trgu. Takoj dobi zaposlitev preko tukajšnje Borze dela 30 čevljarških pomočnikov za delo v tovarni.

Mariborsko gledališče ostane zaprto do vključno velike sobote; na prvi velikonočni praznik zvečer premijera »Carilinih Amalcov«.

V znamenju predvelikonočnih gospodinjstvih priprav je bil večerajšnji prvi velikonočni trg. Navzle deževnemu vremenu obilo povpraševanja ter obilo blaga. Precej izbire je bilo na ribjem trgu; morske ribe so bile po 18, 30 in 36 Din za kg in so proti 10. uri že čisto pošle. Občutno pa so se dvignile cene v predvelikonočni konjunkturi na perutninarskem trgu, ki je tudi bil imenitno založen. Piščančki so se dobili po 15—35, kokoške po 45—55, račke in goske pa celo po 70—150 Din, domači zajčki po 15—40, kozlički 15—75. Tudi na živilskem trgu je bilo vsega v izobilju. Krompirčka je bilo po 0.50—1.50 kg; letušnji krompirček je bil seveda precej dražji in sicer po 10 Din kg. Italijanski grah je tudi že bil naprodaj in sicer po 16 Din kg; preveč se ravno mariborske gospodinjše zanj niso pulle. Obdržale pa so se cene pri zelenjavi ter jajcih, ki jih je bilo izredno veliko na prodaj; ravnotako so se držale tudi cene sadja. Kakšne počutke pa bodo imele mariborske gospodinjše ob cenah na glavnem velikonočnem trgu, bomo videli.

Poskus samoumora. Radi težkih gospodarskih nepravil se je zastopil znani mariborski odvetnik in svojetasni župan v Studenih dr. Fr. Jurčič. Predvečerašnjim se je bil namreč vrnil iz Trsta, kjer je obiskal svojeto. Prenobil je na divanu v svoji pisarni. Večera dopoldne se tipkarica ni upala ga zbuditi, ker je menila, da pač spi radi preutrujenosti od vožnje. Končno se je pokazalo, da gre za poskus samoumora. Na lice mesta je pripeljal moštvo tukajšnjega rešilnega oddelka, ki je Jurčiča prepeljalo v tukajšnjo bolnišnico. Jurčič se je zastopil z nekim narkotičnim sredstvom. Njegovo stanje je zelo resno.

Za velikonočne praznike dobite najboljšo in najcenejšo obuvavo vseh vrst pri Zibert, Maribor. Glavni trg 18.

Specialist za ženske bolezni in porodništvo dr. Fran Toplak se je vrnil s študijskega potovanja ter ordinira Glavni trg šte. 18 od 10—12 in od 14—16.

Celje

Novi predsednik celjskega okrožnega sodišča. Dalje časa vakantno mesto predsednika celjskega okrožnega sodišča je te dni zasedel g. dr. Fran Vidovič. S tem je zamašena občutna vrzel, ki so jo tekom vakance pač najbolj čutili sodniki sami, ki so morali menjaje se vršiti dvojno delo. Pa tudi uradništvo je z novim predsednikom dobilo trdno oporo za svoje težnje in za svoje težko delo. Saj si je novi predsednik s svojim koncilijantnim nastopom na mah pridobil simpatije vseh podrejenih sodnikov in uradnikov, ko jim je tako zagotovilo vsestransko razumevanje težav službovanja s strani predsedništva. Saj je tega zlasti v Celju več kot potreba, ko se ima uradništvo boriti s tolikimi težkočami socialnega značaja, ki kajpak morajo vplivati tudi na vršenje službe. Pomisliti je samo treba, da se mora dobršen del ne le sodnega temveč javnega uslužbenstva v obče še vedno voziti iz okoliških dostikrat tudi oddaljenih krajev v službo in domov, ker jim sta-

novanjska beda in stanovanjska draginja ne dopuščata, da bi si v Celju ustanovili primerno ognjišče. In tudi v službi sami niso sedanji sodnijski prostori, ki bi jim bilo v higijenskem oziru pač dosti oporekati, najbolj prikladni, da bi budili veselje do dela. Zato je tem bolj potrebno in v interesu službe naravnost nujno, da dobi uslužbenstvo za svoje izvršeno vršenje dolžnosti v predpostavljenih razumevalno in bodreče prijatelje. Iz tega razloga in v teh težnjah se tudi mi pridružujemo onim, ki g. predsednika pozdravljajo z dobrodoščico.

Sumljiv prodajalec svetega pisma. Te dni hodi po mestu in najbrž tudi po okolici neki možček, ki prodaja sveto pismo britanske biblične družbe, torej protestantske izdaje. Z zgovornostjo prefriganega agenta ponuja razmeroma obširno knjigo za 30 Din ter se pri tej kupčiji ne straha še tako gorastastnih trditvev, dobro vedoč, da mu bodo nepoučeni ljudje nasledili. Tako je nekemu celo rekel, da je misijonar iz Ljubljane. Opozarjamo prebivalstvo, da protestantskemu agentu ne nasede, temveč mu gladko pokaže vrata. Sveto pismo, ki ga on prodaja, je po katoliški Cerkvi prepovedano, ker je nepopolno, od nestrokovnikov prevedeno ter brez kritičnih oznak in razlage. Poleg svetega pisma prodaja baže tudi nekaj molitvenik. Tudi ta seveda nima z naukom in navodili naše svete Cerkve nič opravka.

Ptuj

Cerkveni dnevni red velikega tedna. V minoriški cerkvi v četrtek, petek in soboto cerkveni obredi ob 7, na veliki petek po obredih pridiga, na veliko soboto vstajenje ob 5 popoldne s procesijo. Na veliko noč prva slovesna petja sv. maša ob 5, druga ob 10, ob 3 popoldne pridiga, darovanje za uboge in slovesne večerice. Ob božjem grobu molijo dekleta v belih oblekah.

Licitacija za dobavo gramoza, Mariborsko okrajno načelstvo levi breg razpisuje ustno licitacijo za dobavo gramoza na državni ptujski cesti. Za progo od km 11.0 do km 31.0 se vrši licitacija na soboto 3. maja ob 9 dopoldne v tehničnem oddelku okrajnega načelstva v Ptuj, za progo km 37.82 do km 60.55 pa v ponedeljek 5. maja ob isti uri v prostorih cestnega odbora v Ormožu.

Uvrstjenec cest. Dne 23. aprila se vrši seja okrajnega cestnega odbora o uvrstjenju bivših banskih, okrajnih in občinskih cest.

Nezgoda. Z otroci se je igral 14 letni Ivan Maroh, delavski sin iz Brega. Pri igri je tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko. Sedaj ima opravilo z njim bolnišnica.

Novo mesto

Red službe božje zadnje dneve velikega tedna. Veliki četrtek. Ob pol 6 tih sv. maša. Sv. obhajilo vsake pol ure. Ob pol 9 slovesna sv. maša in prenos Najsvetejšega v karmelski kapelo. Razkritje oltarjev. Ob 4 popoldne slovesne jutranjice. — Veliki petek. Začetek cerkvenih obredov ob 8. nasijon, molitve za vse potrebe sv. Cerkve, odkritje križa sv. maša predposvečenih kruhov, prenos sv. Rešnjega Telesa k božjemu grobu. Ob 4 popoldne slovesne jutranjice. Ob pol 8 zvečer petje na koru (žalostinke). — Velika sobota: Početek cerkvenih obredov ob pol 8: blagoslov ognja, blagoslov velikončne sveče, čitanje prerokb, liturgije vseh svetnikov in slovesna sv. maša. Ob 4 popoldne molitve in slovesno vstajenje. — Velika noč: Sv. maše so ob pol 6, 7, ob 8 slovesna in ob 11.

Sportni dan v Belgradu

Zveza sportnih zvez (SSS) je na svoji zadnji seji določila 4. maj za veliko poklonilno akcijo Nj. Vel. kralju Aleksandru. Na ta dan se bodo zbrali reprezentanti vseh sportnih panog v Belgradu. Na programu so lahkoatletske, hazenske, košarske, težkoatletične in veslaške tekme. Glavni prireditelj bodeta tenis tekma za Davisov pokal z Švedi in nogometna reprezentančna tekma z Rumuni za kraljevi pokal. To bo dosedaj največja sportna prireditvev v državi.

Razne sportne vesti

Mnogi klubi ob meji Madjarske bodo na Velikončne praznike priredili tekme z Madjarskimi klubi.

JNZ se trudi, da bi dosegel sportni mir tudi v Italijo, kar smo svojetasno že poročali. Naprošen je avstrijski zvezni kapetan Hugo Meisl za posredovanje. Kot izgleda, bo JNZ uspel in bodo tudi vzpostavljeni redni odnosi z italijanskimi klubi. Ta sporazum bo koristil predvsem našim klubom.

Amaterski prvak Austrije v Ljubljani

Na velikonočno nedeljo in ponedeljek gostuje v Ljubljani graški in avstrijski amaterski prvak Grazer Atletik Klub ter igra oba dneva proti Iliriji. GAK je moštvo visokih kvalitete ter ne zaostaja dosti za profesionalnimi dunajskimi klubi. V Gradcu sigurno vodi v prvenstveni tabeli. Svojeja stavega rivala SK Sturm je porazil s 5 : 1. Tudi Grazer Sportklub, ki je nedavno gostoval v Ljubljani in igral s Primorjem 2 : 2, je moral kloniti napram prvaku s 6 : 1. Ti rezultati pričajo, da je GAK za razred boljši, kot ostali njegovi konkurenti. Moštvo se je baš danes vrnilo iz uspešne turneje po severni Afriki. Mora se priznati, da so zastopali barve Avstrije nad vse častno in uspešno. V prvem nastopu so porazili reprezentanco province Alžir s 5 : 0. Njihov drugi nasprotnik je bilo izbrano moštvo mesta Alžira, ki je tudi podleglo in sicer z rezultatom 1 : 5. Nadaljna pot je vodila Gradčane v provinco Oran, katera reprezentanca je izgubila s 4 : 0. Po trodnevem odmoru je nastopil GAK proti teamu mesta Oran, v katerega moštvo je igralo tudi nekaj izvrstnih Francozov. Avstrijski prvak je tudi topot dokumentiral svojo visoko klaso in je zmagal z 2 : 0. Svojo zadnjo tekmo je odigral v Orleansvillu in zopet zmagal s 4 : 2. Ilirija se vestno pripravlja na prvenstvo. Tekme z nasprotniki, kakor Hajduk in GAK bodo dale moštvo potrebno odpornost in kar je glavno, igralci imajo priliko, da vidijo mnogo novega in to uporabijo. Le na ta način je mogoče dvigniti višino našega nogometa.

Velikonočna alpska smuška tekma s Triglavom

Na željo priredi Smučarski klub Dovje-Mojstrana pod vodstvom JZSS na velikonočni ponedeljek, 21. t. m. alpsko tekmo v smuku. Zaradi nestalnih snežnih in vremenskih razmer se bo določil tudi šele zjutraj na dan tekme in bo z ozirom na to ali pri Stančevi koči, ali pa na Kredarici in sicer okrog 11. ure dop. Cilj bo v koncu Krme, nekako pod »Debelo bukvo«, — višinska razlika približno 1500 m. V kraljevi lovski koči bo okrepčevalnica. Ker je proga razmeroma težavna, bodo k star-

Kreditna politika Narodne banke

Na svojih zadnjih sejah je Narodna banka izvršila mnogo sklepov, ki pomenjajo nov pravec kreditne politike Narodne banke. Predvsem je odredjena vsota 250.000.000 Din za eskontiranje trimesčnih poslovnih menic, od česar odpade na Belgrad 30, Zagreb 50, Ljubljano 30, Maribor 10, Osijek, Sarajevo in Skopje po 20 milj. Din. Eskont menic se bo izvrševal tistim, ki nimajo kreditov, do zneska 10.000 Din, oni, ki imajo kredite, do 300.000 Din oziroma do višine skupnega kredita. Kontingent za lombardna posojila se poveča od 250 na 350 milj. Din, nadalje tudi vsota, ki se lahko da na vsak komad vojne škode, od 200 na 300 Din. Mimogrede omenjamo, da daje Državna hipotekarna banka na vojno škodo celo 320 Din.

Najvažnejše pa je, da je banka odobrila Privilegirani agrarni banki 200 milj. Din kredita, in sicer po izjemni obrestni meri 4%. Na ta način bo Privilegirana agrarna banka lahko stavila na razpolago poleg svojih 700 milj. Din sredstev, tudi še teh 200 milj. Din, torej skoro 1 milijardo Din. Ker pa je treba vpoštevati, da mora banka svoj kapital obrestovati po 6%, je bila obrestna mera za naše razmere nekoliko previsoka, sedaj pa bo

Privilegirano izvozno d. d. kraljevine Jugoslavije se bo osnovalo v Krakem. Glavnica bo znašala 50 milj. Din, katere plača država 90%, Zdrženje izvoznikov 5%, združne zveze 5%. Vpis delnic se bo izvršil še ta mesec. S tem država ponovno nastopa kot podjetnik v našem gospodarstvu. Doslej je je udeleževala v posebnih meri na denarnem trgu in v lesni industriji, da ne govorimo o direktnih državnih podjetjih najrazličnejših strok, sedaj pa namerava na kolikor mogoče komercialen način pripomoči k sanaciji agrarne krize. Seveda nova družba ne bo imela takega vpliva na svetovni trg, da bi pač regulirala cene, pričakovati pa je da bo pripomogla producentom naših izvoznih predmetov do boljšega vnovečenja njih proizvodov.

Kmetijskim strokovnjakom, kmetovalcem, pridelovalcem in prijateljem prirode! Škoda, ki jo povzročajo razni zajedaveci rastlinski in živalskega izvora kulturnim rastlinam, se je do sedaj z redkimi izjemami še premalo upoštevala, čeprav je čisto ogromna. Novi zakon o zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev predvideva energično in sistematično borbo proti tem škodljivcem našega poljedelstva. Uspešno pa se da takna borba izvesti samo z združenimi močmi s sodelovanjem oblasti, kmetijskih institucij ter strokovnjakov in prizadelih kmetovalcev samih. Pa tudi drugi, ki niso neposredno prizadeji, lahko podpisajo to akcijo, ako so točni opazovalci prirode. Zato pozivljamo podpisana postaja, katere filopatološki odsek ima nalogo raziskovati rastlinske bolezni, voditi evidenco o njihovem stanju, preskušati različna sredstva za njihovo zatiranje itd., vse, ki se zanimajo za stvar in bi hoteli s postajo kot dopisniki sodelovati, da ji to javijo. Postaja bi se predvsem obračala nanje z vprašanji o njihovih opazovanjih. Ravno tako bi tudi iz lastne inicijative lahko poročali, kar bi smatrali za važno. Pošiljali postaji obolele rastlinske dele in živalske škodljivce v preiskavo itd. Kdor bi hotel dati na razpolago svoje nasade za poskuse z različnimi sredstvi za zatiranje bolezni in škodljivcev, bi dobil potrebna sredstva brezplačno od postaje. — Kmetiška poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Razstava perutnine in kunccev. Ob priliki letosnje prireditve velesejma v Ljubljani, t. j. od 29. maja do 10. junija t. l. se bo vršila skupna razstava perutnine in kunccev, članov »Obseka za reja kunccev in perutnine Kmetijske družbe v Ljubljani«. Razstava se bo vršila v posebnem paviljonu, ki ga je dala velesejnska uprava na razpolago. Poleg najlepših razstavnih živali, se bo razstavilo tudi razne izdelke orodja, posode, inja in druge potrebščine, ki prihajajo pri reji teh živali v poštev. Razstava bo torej vsestransko poučna in zanimiva ter bo nudila občinstvu mnogo koristnega v vseh pogledih.

Novosadska borza ima občni zbor 18. maja ob pol 10.

Dobave. Gradbeni oddelek ljublj. žel. ravn. sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave lesa. — Ravn. drž. rud. Breza sprejema do 1. maja ponudbe glede dobave raznih pil, raznega elektromaterijala, elementov, 2000 m jeklenih vrvi, 3000 kg trčnih žebeljev, ključavnice, 200 kg ciličerskega olja itd. — Ravn. drž. rudnika Kreka sprejema do 2. maja ponudbe glede dobave 10 plošč kotlovne pločevine, 13 komadov Delta-meteli ter glede dobave 1 hladilnika. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 3. maja pri zagr. žel. ravn. glede dobave 7500 komadov hrastovih pragov. — Dne 3. maja pri kmr. mornarice v Zemunu glede dobave večje množice dežnih plaščev in oblek; dne 5. maja glede dobave ca. 80.000 metrov travkov in 1000 ton briketov. — Dne 3. maja se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku gradb. ministrstva v Belgradu ofertalna licitacija glede dobave zunanjih in notranjih gum; dne 5. maja pa glede dobave tiskovin.

tu pripušeni le dobro izvežbanji smučarji, ki morajo biti pri JZSS verificirani. Vsak tekmovalac tekmuje na lastno odgovornost. K tej tekmi se je treba prijaviti najkasneje 1 uro pred startom pri startu, kateremu se obenem plača prijavnina 10 Din. Zrebanje se vrši 1 uro pred startom. Darila: Prvi in drugi prejmeta vsak krasno zimsko sliko iz triglavskega pogorja v okvirju. Tretji dobi priznanico. — Izid tekme bo razglašen popoldne ob pol 5 v hotelu »Triglav« v Mojstrani. Tu se obenem razdele darila.

V slučaju neugodnega vremena tekma odpade, kar odloči in objavi komisija na startu. Ker se tekme v smuku vedno bolj uveljavljajo in orihajajo v poštev tudi za bodočo mednarodna tekmovalja in ker je to zadnja smučarska prireditve v tej sezoni, vabimo vse smučarje alpiniste, da se tekme v čim večjem številu udeležijo.

Cerkveni vestnik

Trnovo. Musica Sacra na Vel. nedeljo: Ant. Foerster: Missa solennis, Ant. Foerster: Graduale in Offertorium, Introitus in Communio kororalno. Ant. Grum: Tantum ergo, Stanko Premrl: Velikonočna (9).

Križanska moška in mladeniška Marijina družba se v soboto zvečer ob pol osmih korporativno udeležijo kongregacijske procesije v Križankah s prižganimi svečami. Iste se kot vsako leto dobe na dvorišču poleg cerkve, desni vhod. Udeležba za vse člane obvezna z družbenimi svetinjami.

Iz društvenega življenja

Zadruha dimnikarjev v Ljubljani vabi člane, da se udeležijo pogreba umrlega tovariša Adolfa Fritza. Pogreb bo v četrtek ob 10. uri. — Načelnik.

banka dobila še 200 milj. Din po 4% in bo ta vsota gotovo nekoliko znižala obrestno mero Privilegirane agrarne banke, ki bo s tem lahko začela obsežnejše delovanje tudi v zapadnih delih države, kjer se do sedaj radi nižje obrestne mere ni mogla uveljaviti.

Ker Narodna banka daje sedaj tudi kredite po nižji obrestni meri, se pričakuje tudi znižanje njene obrestne mere, ki znaša od 1. 1922 sem nespremenjeno 6%. Zaukrat je sicer ostala obrestna mera nespremenjena, toda če bo hotela Narodna banka kolikor toliko obvladati denarni trg, bo nujno prisiljena do tega, da tudi s svojo obrestno mero sledi valovanju na denarnem trgu. Vsekakor je 4% obrestna mera značilen precedens. Da se Narodna banka poskuša vedno bolj uveljaviti na našem denarnem trgu, je razvidno iz tega, da se je zelo povečal eskont poslovnih menic. Nadalje pa je pričakovati, ko bo prišlo do zakonite stabilizacije dinarja, da bo tudi banka uvedla nov način kreditiranja, ki se bo približal onemu sistemu, ki ga prakticirajo emisijske banke drugod. Začasno pa naj služi kot korektiv dosedanjemu sistemu ravno eskont teh poslovnih menic.

Borzo

Ljubljana, 16. aprila 1930.

DENAR

Tendence na deviznem trgu je postala nekoliko čvrstejša in so se uvrstili tečaji Dunaja, Pariza in Trsta. Popustil je pa nadalje London. Promet je bil znaten zlasti v devizah Praga in London. Narodna banka je intervenirala v vseh zaključenih devizah z izjemo Trsta, kjer je bilo zaključeno privatno blago.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.). Amsterdam 2271.50 bl., Berlin 1347.75—1350.75 (1349.25), Bruselj 789.43 bl., Budimpešta 988.50 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 795.22—798.22 (796.72), London 274.54—274.34 (275.94), Newyork 56.325—56.525 (56.425), Pariz 221.57 bl., Praga 167.46 bl., Trst 295.30—297.30 (296.30).

Zagreb. Amsterdam 2268.50—2274.50, Berlin 1347.75—1350.75, Bruselj 789.43 bl., Budimpešta 987—990, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.22 do 798.22, London 274.54—275.34, Madrid 707 bl., Newyork 56.325—56.525, Pariz 220.57—222.57, Praga 167.06—167.86, Solun 73 den., Stockholm 15.25 bl., Trst 295.318—297.318. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 8.8 milj. Din.

Belgrad. Berlin 1347.75—1350.75, Budimpešta 987—990, Bruselj 787.93—790.93, Curih 1.094.40 do 1097.40, Dunaj 795.22—798.22, London 274.54 do 275.34, Newyork 56.325—56.525, Pariz 220.57 do 222.57, Praga 167.06—167.86, Milan 295.30—297.30.

Curih. Belgrad 9.1275, Amsterdam 207.35, Atene 670, Berlin 123.10, Bruselj 72.08, Budimpešta 90.20, Bukarest 3.07, Carigrad 2.45, Dunaj 72.72, London 25.085, Newyork 515.85, Pariz 20.22, Praga 15.28, Sofija 3.74, Trst 27.045, Varšava 57.85, Kopenhagen 138.15, Stockholm 138.70, Oslo 138.10, Helsingfors 12.90.

VREDNOSTNI PAPIRI

Devizni papirji so nadalje čvrsti pri znatnem prometu. Bančni papirji se zadržujejo na svojih doseženih tečajih. Med industrijskimi papirji je čvrsta Isis, za katero se polaga den, po 30. blago pa je 40. Znatno je interes za delnice paroplovnih družb, med katerimi se je Dubrovačka uvrstila na 450.

Ljubljana. 8% Bier. pos. 98.25 bl., 7% Bier. pos. 87.25 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 120 den., Prastediona 900 den., Kred. zavod 160 den., Strojne 75 den., Vevče 132 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 87—88, agrari 54—54.50, vojna škoda ar. 417.25—417.75 (416 do 417), kasa 417.25—417.75 (417—417.50), 4. 417.25 do 417.50 (416), 5. 417.25—418 (418, 417.50), 12. 424.50—425 (424—423.50, 424—425), srečke Rdečega križa 60 den., 8% Bier. pos. 98—98.50 (98), 7% Bier. pos. 86—86.375 — Bančne delnice: Ravna gora 50 den., Katoliška 33—38, Polje 58.75—59.25, Kred. lina 96—100, Union 196—199 (196), Jugos 81 do 82.50 (81), Li. kred. 120 den., Medjunarodna 60 den., Narodna 9000 bl., Obrtna 36—40, Prastediona 900—910, Etno 1, Srbska 165 den., Zemaljska 143 do 145 (145), — Industrijske delnice: Nar. Sum. 20 den., Guttman 170—178, Slaveks 70—73.50, Slavonija 200 den., Našice 1550 bl., Danica 107 do 120, Drava 270 320, Seferana Osijek 370—385, Nar. ml. 20 den., Osi. ljev 170 den., Brod. vag. 110 den., Union 135—150 Vevče 127 den., Isis 30—40, Ragusa 445—455 (450), Oceania 185 den., Jad. plov. 515—517.50 (515), Trboveljska 485—490, 5. 485 den.

Belgrad. Narodna banka 8.850 (15), 7% inv. pos. 86.50—87.50 (93999), agrari 54.50—55.50, voj. na škodo 425.50—425.50 (1700), 4. 423.25—423.50 (110), 5. 426.50—427.50 (1.600), 6. 430 (2.000), 8. 437 (1.000), 8% Bier. pos. 87.50—90.50.

Dunaj. Don. sav. jadr. 98, Wiener Bankverein 19.80, Creditanstalt 51, Escomptoges. 168.50, Assig. Chemische 205.50, Ruše 36.80, Alpine 33, Trboveljska 60.50, Kranj. ind. 39, Leykam 5.30, Rim Murany 95.95.

Žito

Danes je postal položaj na svetovnem žitnem trgu zopet nekoliko čvrstejši za pšenico, za koruzo je tendence prav čvrsta ter je cena dokaj boljša. Na našem domačem žitnem trgu je položaj v glavnem neizpremenjen, a v koruzi se je promet precej povečal. Pričekovati je v prihodnjih dneh ka kega novega preobrata na boljše.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. •Budimpešta. Tendence trdna. Promet živahen. Pšenica maj 20.28—20.43, zaklj. 20.43—20.44, junij 20.68—20.83, zaklj. 20.82—20.84, okt. 19.80—19.90, zaklj. 19.95—19.96; rž maj 11.18—11.25, zaklj. 11.18 do 11.20, okt. 12.44—12.60, zaklj. 12.58—12.60; koruza maj 12.07—12.15, zaklj. 12.20—12.25, julij 12.15—12.40, zaklj. 12.40—12.41, transit maj 11.28, zaklj. 11.26—11.30.

Živina

Ljubljanski sejem, 16. aprila 1930. Dogon je bil radi neugodnega vremena slab, pa tudi kupčija, izjemo tvorijo le prašički za reja. Dogon je bil sledeč (v oklep. število prodanih glav): Konji 185 (32), voli 22 (9), krave 20 (20), teleta 7 (7) in prašički za reja. Cene so za vo'e in krave ostale neizpremenjene kakor sledi: voli 1. 10.25, II. 9.50, III. 8.50, krave debele 5—7, klobasarije 4—5 Din za kg žive teže; cena telet je sedaj 14.50—15 Din za kg žive teže. Nadalje so se trnovili prašički za reja 6—10 tednov stari po 25—400 Din za komad.

Les

Na ljubljanski borzi je bil zaključen 1 vagon bukovih neobrobjenih plohov. Tendence neizpremenjena.

Povpraševanje je za večjo množino desk smreka-jelka 18 mm 4 m in 20 mm 4 m. Ponuja se 400 m³ tramov od 4—4 do 7—8 4—10 m. ca. 25 m³ (600 kom.) borovih plohov 50 mm 15—40 cm 4 m, 90% ostrorobih, 10% merkantilnih.

Papež Pij XI. gre iz svoje palače na vatikanske vrtove na sprehod.

Izstopi iz cerkve

20.000 izstopov iz cerkve do 1. aprila, to parolo so izdali proletarski svobodomislec meseca lanskega leta za Berlin, v vsej Nemčiji bi jih moralo biti pa 50.000. Na velikih zborovanjih, tudi na prostem, so agitirali za izstop iz cerkve. Navzočih je bilo vedno po več notarjev, ki naj bi proti pristojbini dveh mark sprejemali tozadevne izjave. Kdor si je hotel prihraniti dve marki, se je moral potruditi na pristojni urad, kjer je moral dolgo čakati, preden je prišel na vrsto. Cerkevni davek je sredstvo, s katerim so posebno agitirali za izstop. Najmanj 26 mark na leto si lahko proletarec prihrani, če ne plača nobenega cerkvenega davka več. Ampak tega prihranka mu svobodomiselska organizacija nikakor ne privoščiti. Z agitacijo za izstop iz cerkve vabijo obenem k pristopu v to organizacijo, kjer mora cerkvenega davka oproščeni proletarec plačevati dvojni letni znesek, seveda v tedenskih obrokih, katerih ne čutijo tako, kakor četrtletne zneske cerkvenega davka.

Kakšen pa je uspeh te agitacije? List »Rote Fahne« je objavila rezultate do dne 30. marca. Bilo jih je natančno 10.790, torej 54% tega, kar so napovedovali. Kakor je razveseljiv ta uspeh, je pa vendar treba pomisliti, kakšno izgubo v verskem in duhovnem oziru pomeni za narod 11.000 izstopov iz cerkve.

Izstopov iz cerkve je bilo leta 1929 v berlinski škofiji 6263, od teh jih je prestopilo k protestantom 128, v katoliško cerkev jih je vstopilo 721, od teh je bilo 689 protestantov, poleg tega se je 151 oseb, ki so svoj čas izstopile iz katoliške cerkve, zopet povrnilo nazaj. V samem Berlinu znaša število izstopov

5719, od teh jih je 79 vstopilo v kako drugo cerkev, v katoliško cerkev jih je vstopilo 579, med njimi 550 iz protestantizma, povrnilo se je v katoliško cerkev 142 oseb. Od raznih strani se poroča, da se je zadnje mesece gibanje za izstop iz cerkve močno razširilo, ravno vsled agitacije proletarskih svobodomislecev. Kako močno so bivši katoličani zastopani v gori navedenih številkah lista »Rote Fahne«, se bo moglo ugotoviti še-le prihodnje leto.

Nič posebno razveseljivega ni, kar se tiče porok. Bilo je 2243 civilnih porok čisto katoliških parov, 2816 parov s katoliškim ženinom in 2928 parov s katoliško nevesto. Od prvih je bilo cerkveno poročenih 2076, od drugih pa 822 odnosno 943. Torej je katoliška nevesta vendar še nekoliko bolj vestna kakor katoliški ženin. Da se še vedno 92,5% čisto katoliških da poročiti cerkveno, je slaba tolažba za to, da je od 10.230 katoličanov, ki so se poročili, nad 56% sklenilo mešani zakon in da se je od teh samo 30% dalo cerkveno poročiti.

Rojstev iz čisto katoliških zakonov je bilo 3033, iz mešanih zakonov 1876, 1978, nezakonskih 1567. Krstov je bilo 3033, 713, 1125, 1657.

5222 umrlih katoličanov v berlinski škofiji je bilo 4400 cerkveno pokopanih, v Berlinu samem pa je bilo od 3842 umrlih katoličanov cerkveno pokopanih 3321 (94%). Ta številka je za Berlin ugodnejša, ker se zunaj Berlina pogosto pripeti, da katoličan pač ne more biti cerkveno pokopan, posebno tam, kjer so sami drugoverci.

nega Shakespeareja!« V literaturi slabo podkovani ravnatelj je mislil, da je neznanec Shakespeare sam.

Lastna hvala

Malokateri pisatelj je tako iskal lastne hvale kakor sloveči francoski pisatelj Balzac. Urednikom vseh listov je kar sam pošiljal članke, ki na vse pretege hvalijo pisatelja Balzaca. Za neko svojo knjigo je spisal sam uvod in ga dal podpisati neki znani osebnosti. V uvodu pravi Balzac sam, skrit za podpisom dotične ugledne osebe: »Priporočamo to delo vsem, ki cenijo lepo knjigo, zakaj Balzaca prav tako globoko ljubimo, kakor ga občudujemo.« Pravi, da je Balzac s takimi hvalami prišel do imena in mu potem ni bilo več treba pisati hvale o samem sebi.

Za velikonočno mizo

Velikonočno jagnje — simbolično mišljenje! — jedo na slovesen, spoštljiv način povsodi, kjer so kristjani doma, tudi v domovih, kjer so samo še po imenu kristjani. Velikonočna miza mora biti slovesno prigrnjena in okrašena. Zelenje in pomladne cvetlice nanjo!

Kjer imajo čas in denar, morejo okrasiti mizo še na naslednji način: Preko pogrnjene mize potegnemo navskriž trakove iz zelenja tako, da ostane na sredi mize prazen četverkot. Nanjo položi gnezdo iz zelene papirne volne in v gnezdo pisana jajčka z velikonočnimi piščeti ali zajcem. Na desni ob vsakem krožniku majhno pišče z namiznim listkom v ključku, na vsakem prliču svež šopek za gumbico.

Ce hočemo narediti sladka jajca in piščeta (zajca), ki se užijejo kot zasladek, se moremo poslužiti naslednjega recepta: Za zajca in piščeta (sredi mize) stopimo 125 gramov medu, primešamo 50 gramov sladkorja, nekoliko cimeta in klinčkov in polagoma 250 gramov moke, eno celo jajce in pecilni prašek. Testo se temeljito zgnete, zvalja za prst debelo in nato izreže s pripadajočimi oblikami. Peči je treba v zmerni vročini, nato se oblije s čokolado. — Za jajca oluščimo in zmeljemo 125 gramov mandljev, jih polijemo s tremi četrtinami litra vrelega mleka in pustimo stati eno uro. Nato dodamo 150 gramov sladkorja, 8 listov stopljene žeteline in dobro premešamo. Nato razdelimo snov na štiri dele; en del pustimo bel, drugi del barvamo s kakaom, tretji z rumenjakom in četrti s črešnjevim ocedkom. Snov se nato napolni v izpihane jajče lupine in postavi na hladno. Ko so jajca trda, se lupine previdno odstranijo.

Clarence Schildhauer, znani ameriški letalec, bo koncem julija vodil ogromno letalo D.X. na poletu čez Azore v Severno Ameriko.

Poljska vlada podpira film

Da bi se zagotovil procvit domače filmske industrije, je poljsko notranje ministrstvo odredilo, da se mora vsak nov kino, ki dobi dovoljenje za otvoritev, zavezati, da bo vsaj deset odstotkov njegovega programa sestavljenega iz domačih filmov. Ta pogoj bodo stavili tudi lastnikom že obstoječih kinematografov, ko bodo obnavljali koncesije.

Proslava 100 letnice grške neodvisnosti na stadionu v Atenah, kjer so nastopili jezdec v nošah prostovoljcev v osvobodilnih bojih pred 100 leti.

Draga propaganda

Te dni je dunajska radio-postaja priredila madjarski program. Ob tej priliki so oddajali monumentalno delo madjarskega pesnika Madacha »Cloveška tragedija« v novem nemškem prevodu. Madjarski tisk enodušno hvali program in ga imenuje veliko delo madjarske propagande v inozemstvu. V veliko veselje je padla samo ena grenka kaplja: oddajanje je namreč stalo 100.000 dinarjev.

Po 60 letih pojasnjena skrivnost

Dne 4. decembra 1870 je angleška ladja »Dei gratia« v Atlantskem oceanu v bližini Gibraltarja naletela na ameriško jadnico »Mary Celeste«, ki se je nahajala na vožnji iz Newyorka na Špansko. Na krovu jadnice ni bilo nobenega živega bitja. Od desetih mož posadke ni bilo sledu. Na ladji je bilo vse v redu. Nobenih znakov boja, zločina ali upora ni bilo.

Bila je res prava zagonetka, ljudje so vse mogoče ugibali, pravega pa nihče ni vedel. Šele sedaj, po skoro 60 letih je pojasnjena ta skrivnost. Angležu Laurence Keatingu se je posrečilo, da je našel edinega preživelega od bivše posadke »Mary Celeste«, kuharja Pemberton. Od njega je zvedel, kaj se je prav za prav zgodilo na ladji. Med desetimi osebami, ki so se pri odhodu »Mary Celeste« iz Newyorka nahajali na ladji, je bila tudi soproga kapitana Brigga, izredno majhna, slabotna ženska. Imela je klavir, katerega je pa hud vihar vrgel ob steno in ženo ubil. Kapitan je za ženo silno žaloval. Bil je že sploh zelo nervozen, po ženinovi smrti je pa naravnost zdivjal in obdolžil krmarja Hullocka, da je ženo zalezoval in jo sedaj tudi umoril. Da ga bo že spravil pred sodnika. Končno je Brigg tako zdivjal, da je v bližini Azorov skočil v morje.

Krmar Hullock, ki je prevzel poveljstvo ladje, je bil kmalu napaden od nekega mornarja. Prišlo je do boja, med katerim je krmar vrgel mornarja v morje. Od desetih ljudi jih je tedaj ostalo le še sedem. Ko so prišli na Azore, so trije mornarji pobegnili, ker so se bali, da bodo, čeprav čisto nedolžni, postavljeni pred sodišče radi umora in upora. Bile so tedaj le še štiri osebe na krovu, ko je »Dei gratia« naletela na »Mary Celeste«. Moorhouse, kapitan ladje »Dei gratia«, je upal, da bo lahko napravil dobro kupčijo. Dejal je štiri-

rim možem »Mary Celeste«, da stoji njihova stvar zelo slabo. Vsakdo bo verjel, da sta bila kapitan in njegova žena umorjena in da je na ladji nastal upor. Hoče jih pa na skrivnem izkrcati na suho, če obljubijo, da bodo o vsem čisto molčali. Štiri može, med njimi tudi kuharja Pemberton, so spravili na ladjo »Dei gratia« in pri dohodu na Gibraltarski je kapitan Moorhouse pripovedoval, kako je naletel na »Mary Celeste«, na kateri ni bilo nobenega živega bitja. Štirje može od »Mary Celeste« so res vedno molčali, ker so se bali, da ne bi bili obtoženi upora in umora. Tako je kapitan Moorhouse vtaknil v žep visoko nagrado za »Mary Celeste«. Zakaj samo za to mu je šlo

Ona: »Pravkar berem, da mora žena v Hindustanu slediti možu v smrt. Ali ni to strašno?«

On: »Strašno! Niti po smrti mu ne da miru!«

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Cetrtlek, 17. aprila: 19.30 Versko predavanje. — 20.00 Večer katoliške cerkvene glasbe: I. Stolni cerkev. Zbor poje pod vodstvom kapelnika Stanka Premrla postne pesmi. II. Zbor ljubljanskih bogoslovcev poje: Palestrina: Miserere, Jeremieje žalostinke, Očitanja. III. Haydn: Sedem besed izjave godalni kvartet: gg. Jeraj, Bravničar, Feršnik in Eržen. — 22.00 Časovna napoved in poročila, nadaljevanje koncerta.

Petek, 18. aprila: 19.30 Versko predavanje. — Recitacije. — Nadaljevanje predavanja: Procesija na Cvetno nedeljo.

Drugi programi:

Petek, 18. aprila:

Belgrad: 15.00 Prenos iz saborne cerkve (pasijon). 20.00 Koncert ruskega dvornega cerkvenega zbora. — Budapest: 10.00 Koral. 11.15 Protestant. služba božja. 18.00 Pasijon. — Dunaj: Ne oddaja. — Milan: 12.00 Opoldanski koncert. 16.35 Mladinska ura. 20.30 Cerkevni koncert velikega petka. — Praga: 19.05 Prenos iz cerkve svetega Odršenika: Org. koncert. 21.00 R. Wagner: »Parsifal«, III. dej. — Langenberg: 11.00 Pasjonska igra po Fr. Diettrichu. 18.00 J. S. Bach: Matejev pasijon. — Rim: 17.30 Duhovna glasba, nato misterij »Pafnucij in Taida. 21.02 Veliki koncert cerkvene glasbe. — Berlin: 18.30 »Štirje resni spevi« od J. Brahmsa. 20.00 »Jezusova smrt«, oratorij. — Katovice: 15.30 Služba božja. 20.00 Prenos koncerta iz Vilna. — Toulouse: 19.30 Vokalni koncert, operna glasba. — Stuttgart: 15.00 Orgle. 16.00 Pasjonska glasba. 18.00 »Matejev pasjon« (Bach). 21.45 Orgle. — M. Ostrava: 19.00 Prenos iz Prage: Orgelski koncert.

Boj v Berlinu proti ropotu. V Berlinu se je ustanovilo društvo, čigar namen je boriti se proti vele-mestnemu ropotu. Na sliki vidimo, kako stražnik zapisuje motociklista, ki je vozil z odprtim izpuhom

Po pisanem Balkanu

Kako je Fjodor Ivanovič Šaljapin počastil Belgrad in drugo.

Belgrad je poleg drugih, vsakdanjih presenečenj, ki pogosto niti presenečajo ne več, doživel še eno, umetniško. V petek pred večer je preko Pešte privabil na Balkan svetovni basist Fjodor Ivanovič Šaljapin. Dan prej se se telefonirano pogajali z njim, ali pride, ali ne. Iznenadil je v vseh ozirih. Časnikarjem je dajal kilometrske izjave o svojem življenju, o Rusiji in Moskvi posebej, pa zopet o umetniku-izvajavcu in umetniku-izvedu. V nekem dunajskem listu (Šaljapin je v Belgrad prispel z Dunaja) sem bral o njem, da si je napisal majestetično besedilo za nagrobnik po analogiji onega lakedemonskega: »Popotnik, ki prideš... Drugo in morda največje presenečenje za belgrajsko publiko so bile eksotične cene za koncertni večer. Pomislite: loža 2500 Din, parter 500 in 400 Din! Danes se je pa razvedelo, da je v Zagrebu nastavljen daleč nižje cene. Večer je izpolnil brez določenega programa z nekaj romančami in odlomki iz oper. Gledališče je bilo polno. Pel je večinoma v ruščini. Čajkovskega, Glinko, Dargomiškega, Schumann, Rubinstein, Sahnovskega in ono proslulo sibirsko »Uhnjenje«. Prestolniški kritiki mu zamerjajo marsikaj. In ne samo »čisto glasbene in umetniške strani. Pravijo, da je že med koncertom pogledoval na zapetno uro. Bal se je namreč, da ne izgubi vlaka. Po končanem koncertu je je naglo kot je prišel s polnočnim brzcem popihal v Zagreb. Kritiki se po časopisih sprašujejo, koliko poslušalcev bi imel Šaljapin, če bi, recimo, še enkrat prišel koncertirati v prestolni Belgrad?

Boljši rezultat kot Šaljapinov koncert je dosegla razstava dveh umetniških klubov, »Lade« in »Zografa« v Umetniškem paviljonu. Razstava je odprta od 6. aprila. V ospredje stopajo platna Ane

Marinkovič, Bete Vukanović, Zivorada Nastasijevića, Miloša Golubovića. Izreden uspeh je dosegla »Plavša« sicer manj znane slikarice Milice Čadević. Uroš Predić je najmočnejši v grafiki »Razbojnik na križu«. Znani lesorezec in slikar Ljubomir Ivanović je napolnil malo dvorano paviljona z dva in petdesetimi grafikami. Njegov almanah iz Južne Srbije (slikarski), ki je pred leti izšel v Belgradu, je znan. To pot sti mu najizrazitejši dve stvari, »Turški grob v Banjaluki« in pa »Ob poti na Ivan planini«. Omenim naj še, da je »Lada« najstarejša belgrajska slikarsko društvo in da je to njegova trinajsta in uspešna razstava.

Pesniška knjiga »Banket« Rade Drainca, za katero lahko rečem, da je najboljša med vsemi v zadnji sezoni, je po treh mesecih doživela drugo izdajo. Dogodek, ki si ga je treba zapomniti, ker je do konca nasprotnemu materijalističnemu XX. stoletju! Kaj takega je med mlajšimi in še Krlječ doživel. Ali ne po treh mesecih, ampak po osmih letih.

Po belgrajskih časopisih se vodi zadnje dni precejšnja polemika o vrednosti Tina Ujevića in njegovi umetnosti. Posebej Rade Drainac v »Pravdi« je bil do nedavna zelo oster nasprotnik Ujevićevih duhovnih koncepcij. Sedaj je pa začel v »Pravdi« objavljati daljšo študijo o Ujeviću človeku in umetniku, ki je daleč bolj umerjena, skoraj bi rekel objektivna in laskava, kot so bili nedavni polemični članki. Tin Ujević že dalj časa živi izven Belgrada.

V nedeljo dopoldne je belgrajski Pen-klub svečano proslavil stoletnico romantizma. Govorili so Veljko Petrović, Milan Grol, Miloš Crnjanski, Todor Manojlović, Milan V. Bogdanović. Belgrad, 15. aprila 1930. Tone P.

Akademija za francoske poplavlence

V ponedeljek 14. aprila je bila v operi akademija na korist poplavlencem južne Francije. Kljub pestreni in mnogovrstnemu sporedu je bila, žal, slabo obiskana.

Orkester gojencev konservatorija je pod vodstvom ravnatelja Poliča lepo podal Haydnovo simfonijo v g-duru. Skladne proporcije te skladbe in nje harmonična preprostost, to je bilo nekaj, kar more učinkovati tudi na človeka, ki je v glasbi sodobno orientiran. Orkester konservatoristov ni ogromen, pa je precej izvežban in glasbeno nabrzan in je hvalevredno delo g. Poliča, da ga je vzgojil do tako velike stopnje tehnike skupne igre. Najavljene točke g. Betetta so, žal, odpadle, namesto njih pa je Ana Mezetova zapela po en Straussov in Lajovčev solopjev. Mezetova se lepo razvija. Za njo je Duka Doubravska odigrala na harfo Debussyjevo znano arabesko, potem pa je nastopil mešani zbor »Ljubljane« pod vodstvom dr. Dolinarja in zapel Dolinarjevo Rodno vasico pa Dolinar-Kimovčeve Narodne. »Ljubljane« ima v moškem zboru precej dober material, ženski zbor se mi je pa zdel glasovno malo šibkejši. Dolinar kot dirigent ljubi kontrast in zvočnost. »Grafika« pod vodstvom prof. Gröbminga je imponirala po svoji precejšnji vokalni tehniki, precizni izgovorjavi in jedrnatem prednasanju brez efektiranja in afektiranja. Pela je Ravnika, Premira in Adamiča, skladbe precej težke, kar kaže, da je zbor na svoji poti že precej visoko s svojo tehniko, intonacijsko sigurnostjo. — Violinistka Hribar-Jerajeva je ob spremljevanju prof. Jeraja »podala Stalcerjevo Slovansko sonato in Faurjevo Uspavanko. V zadnji je njen ženski naturel zrno boljše pogodil kakor v eruptivni, vulkanski Stalcerjevi skladbi. Zatem je pela burno pozdravljeno Pavla Lovšetova dve pesmi in žela viharen aplavz. Končno je nastopil »Ljubljanski zvon« s pevovodjo Zorkom Prelovcem in pel po eno Kimovčev in Švabovo pesem ob spremljevanju klavirja (Hri Svetel) in zaključil večer. Mezetovo in Lovšetovo je na klavirju spremljal konservatorist Šivic.

Modra ptica št. 5

Drobni zvezek mesečne publikacije založbe »Modra ptica«, ki se je nekako že udomačil pri nas, vsebuje za mesec april sledeče: Na prvi strani je razpis literarne nagrade za izvirne roman v znesku 30.000 Din. Ker je te dni tudi »Slovenec« razpisal nagrado za izvirno zgodovinsko povest v enaki višini, bo prav zanimivo videti da li je vzrok neplodovitosti našega izvirnega slovstva v materialnem... ali v čem drugem. O tem bomo mogli kaj pisati, kadar bodo znani rezultati obeh nagrad. — Ciril Debevec nam predstavlja mohamedanskega pesnika in misleca Omara Ibn El Khayyama s nekaterimi aforizmi, ki pa nam nikakor ne segajo do srca, dasi jim originalnosti ni moči odrekati. — Vladimir Bartol priobčuje črtico »Ne-

srečni ljubimec«, iz katere je jasno razvidno, da se mladi pisatelji vse preveč giblje v duhu novejših francoskih novelistik... pa ne najboljše. Konstrukcija je spretna, duhovičenje dokaj presenetljivo — a znotraj je zrne — prazno. — Josip Vidmar podaja površno (morda preveč površno) podoba škotskega romanopisca Walteria Scotta, čigar slovito delo »Ivanhoe« bo v kratkem izšlo v slovenskem prevodu. — Anton Ocvirk nadaljuje svoje Literarne zapiske, posvečujoč svojo pozornost sodobnemu eseju. — Dalje prinaša zvezek konec slovenskega prevoda Bart. Calvijevega: Uvoda v Kralja na Betajnovi, poročila in razne drobtine.

Mentor št. 8

Mnogo prostora zavzema v tem zvezku nadaljevanje Zane Greyeve povesti »Mož gozda«, nakar sledi mladega sotrudnika Gašperja Nevilte pesem »Eli«. — St. Petelin priobčuje vrlo zanimivo razpravo o železni dobi, a sedmošolec Fr. Pušnik piše, kako je preživel počitnice kot delavec pri Trboveljski premogokopni družbi. — »Dela najmlajših« je za literarno ambicioznega diaka nekaj panteonček in v tej številki je dosežal čast Joža Zabkar s kratkim sestavkom »Zvončki«. — Tesno ob tem panteončku je pa nekako podzemlje mladega literarnega snovanja. Ki nosi nedolžni naslov: Literarni pomenki. — Pod rubriko knjižne in časopisne najdemo drugo književno pismo, v katerem čitamo o Ivanu Preglju, čigar slika pozivlja besedo. Nazadnje je pa na vrsti šahovski kotiček in še drugi zanimivi krotčki zaključujejo velično številko »Mentorja«.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer.

Cetrtek, 17. aprila: I. N. R. I. Izven.
Petek, 18. aprila ob 16: I. N. R. I. Izven.
Sobota, 19. aprila: Zaprt.

Nedelja, 20. aprila ob 15: I. N. R. I. Izven. — Ob 20: KONEC POTI. Ljud. predstava pri znižanih cenah. Izven.

Opera:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Cetrtek, 17. aprila: Zaprt.
Petek, 18. aprila: Zaprt.
Sobota, 19. aprila: Zaprt.

Ridova moka

Polenta, zdrob Din 4—
Koruzna činkv moka Din 3—
Koruzna činkv moka Din 2-75

Razposiljam vsako množino od 25 kg naprej. PAVEL SEDEJ, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

ZA IZDELAVO AJDOVIH IN KORUZHNIH

MALE OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par Najmanjši oglaš + 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor zmanj Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službekeje

Prodajalka

z dveletno prakso želi premeniti mesto s 1. majem najrajši na deželo. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. Cenjene ponudbe na oglasni oddenek »Slovenca« pod šifro »Postena« št. 4118.

Gospodična

zmožna vodstva glavne tobačne zaloge išče mesto, event. gre tudi kot blagajničarka v trgovino. Dopolne je poslati upravi »Slovenca« pod šifro: »Vestna« št. 4357.

Službo dobe

Kolar. pomočnika
takoji sprejme Vinko Pi-ber, Loški potok, Dolenj.

Pridnega brusarja

sprejme kamnoseško in kiparsko podjetje Franjo Kunovar — pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

Več miz. pomočnikov

prvovrstnih, za fino pohištvo sprejme tvornica pohištva I. Repše, Ljubljana, Dvorni trg 1.

Tkalnica v Sloveniji

potrebuje izučene

TKALKE

in

TKALCE

Ponudbe na upravo lista pod št. 4469.

Pouk

Šoferska šola

I. oblast konc. Čamerin, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto) — Tel 2236 Pouk in praktične vožnje

Domači učitelj

ali učiteljica za učenca ljudske šole, dnevno dve uri, se išče. Ponudbe na oglasni odd. »Slov.« pod »Pouk« - Ljubljana.

Stanovanja

Duhovnik

išče kompl. stanovanje v sredini mesta t a k o j ali pozneje. Ponudbe s ceno na upravo lista pod šifro »Kompletno stanovanje« št. 4374.

Posestva

Nameravate zidati?

Nudim nepristransko ekonomična pojasnila, skice, načrte, proračune in nadzorstva. — Ponudbe pod: »Inženier arhitekt« na upravo »Slovenca«.

Vnajem

Lokal

za delavnico ali skladišče oddam. Ljubljana, Križevniška 4, čez hodnik II.

Lokal

zelo pripraven za manjšo trgovino, na zelo ugodnem prostoru v Kolo-dvorski ulici, se takoj odda. Vprašati je v trgovini A. Rasberger, Mi-košičeva 34.

Objave

Ribolov dristišča

pri Moravčah se daje na dražbo dne 23. aprila ob 10 dopoldne pri srezkem poglavarstvu v Kamniku.

Kupimo

Hrastov les

popolnoma suh, nerezan ter najmanj pred desetimi leti posekan, kupi-mo. Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana.

Kupim okna

še dobro ohranjena, v velikosti 1-30 m. Naslove prodajalcev sprejema uprava »Slovenca« pod št. 4468.

Kupi se

dobro ohranjena lokomobila 10—18 PH

Ponudbe na upravo lista pod »Parni stroj« št. 4466.

Vsakovrstno

zlato runije

po najvišjih cenah ČERNE. juvelir Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Radio

Radioaparati

štiricevni z zvočnikom, akumulatorjem in baterijo, v popolnoma dobrem stanju, prodam za 2700 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4458.

Prodamo

Puhasto perje

kg po 38 dinarjev razposiljam po povzetju najmanj 5 kg Potem čisto belo goske kg po 130 Din in čist beli pub kg po 300 Din — L. Brozović, Zagreb, Ilica št. 82 Kemička čistilnica perja

Prodaj

25 l brinovnega olja in 30 panjev čebel »Krajni-čev«. — Rozman Franc, Podstrmec 15, Vel. Lašče.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12
v oblekah in površnih
najcenejši.

Obil

Vezenje

nevestinib oprem. zaves pregrinjaj. najcenejše in najfiniše Matek & Mi-keš Ljubljana, poleg bo-tela Strukeli. — Entlanje ažuriranje, predtiskanje takoj

Za birmo

ure, zlatnino in srebrnino nudi najcenejše Ivan Pa-kiž, Ljubljana, Pred Ško-fijo 15.

Hotel Tourist

(prej Sekovanič), Bled - na novo preurejen. pripo-roča gostom lepe sobe ter restavracijo s prvovrstno pijačo ter izborno kuhinjo. Lep senčnat vrt. Postrežba solidna. Cene zmerne.

Entlanje Din 1-50 m

Strojno-ročno vezenje za-storov, preprog, kuh gar-nitur itd. Predtiskarija izdelovanje damskega pe-rija. najceneje M. Sedov-nik, Florjanska 6, Ljub-ljana

Potice

(Kugelhupf)

vse vrste sladčic in bi-škotov izdelujemo po na-ročilu za družnike. Režek Maribor, Aleksandrova c. št. 64.

Opekarna Direkcije državnega rudnika Vele-nje ima na razpolago

zidno opeko

zelo dobre kvalitete — po ceni 470 Din za 1000 komadov — franko opekarna, oziroma 500 Din franko vagon Škale (rudnik). — Iz pisarne Direkcije držav. rudnika Velenje.

Gozdna semena

Saša Staré
Mengeš

PROTI ALKOHOLU

izdelek berlinskega ekarnarja Francka, je edino sredstvo, ki pa je zdravju neškodljivo; z njim morete odvaditi piance, ne da bi sami kaj vedeli za to. Polno zahvalnic ozdravljenih. Cena Din 220—. Razpoložljivi generalni zastopnik za Jugoslavijo: N. POPOVIĆ - BEOGRAD, Kolarčeva 7

Ljudska knjižnica za založništvo Jugoslavije v Ljubljani: 29. zvezek: Savinsek, IZPOD GOLICE 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Stenklitz, NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJEN SVET (The Lost World), Roman (iz silikani) 24 Din, vez. 32 Din. — 32. zvezek: Reimichl, ZAGORSKI ZVONOVI, Slavič, NA SINAJ 30 Din, vez. 42 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOC 30 Din, vez. 42 Din. — 34. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

Maurice Constantin Weyer:

Človek se sklanja čez svojo preteklost...

Proti deseti uri sta se napotili deklici proti nama. Vsaka je nesla velik kamenit vrč hladnega čaja. Čez nekaj časa sta se ločili, ena je šla proti oračem, druga proti nama. Upal sem, da prihaja Hannah. Da bi se mi želja zagotovo izpolnila, sem hitro stavil sam proti sebi, da gre Madge. Pa je bila Madge zares in dobil sem svojo stavo, a predpoldan mi je bil pokvarjen. Kljub temu sem začel dekletu dvoriti, med tem, ko sem pil svoj čaj in moja naklonjenost mu očividno ni bila nevšečna. Tako sem si mislil, da kaznujem Hannah, ker ni prišla ona mestu svoje sestre. Ko naju je Madge zapustila, sem bil že slabe volje. Z nezmotljivo gotovostjo me je Napoleon pregledal in morj sem pustiti njegove krvave norčije mirno preko sebe. Naposled sem se pa z njim vred smejal...

Pri obedu naju je Archer spomnil na obljubo, da pokaževa kaj znava na konju. Ponudila sva se, da ukrotila dva rjavca, enega pet-, drugega štiriletnega, ki sta bila popolnoma divja in še nikoli nista poznala povodeca. Hannah je v šali pripomnila, da je to enostavna prevara.

»Drugega nič nego cirkus«, je dejala. »Poslednji cowboys so že davno mrtvi in pokopani. Vsi vajeni konji so že ukrojeni in ježe vajeni. Lahko nam natve-zite, kar hočete: da so divji in —«
Smehljaje sem ji predlagal, naj se sama prepriča.

Če se ji posreči, obuzdati enega izmed obeh konj, naj bo njen — če pa ne, naj mi dá poljub. Ali sprejme stavo? Smejala se je in sprejela. Nenadoma sem začutil, kako me je dregnil Napoleon s kolenom... Rdečelasec me je meril z besnim pogledom.

Tu ni bilo ne mesta ne priložnosti, da bi radi dveh lepih oči izzval pretep, pa čeprav so oči še tako lepe. Zato sem skušal stvar zasukati drugače, češ, da se ne spodobi staviti, če je kdo vnaprej svoje zmage gotov. Svojo ponudbo sem pa seveda še vedno rad pripravljen držati. Če bi se ji posrečilo, obuzdati eno izmed obeh živalic, ostane njena last. Tedaj se je vmešal Archer.

Odločno je izjavil rdečelasec, da konja nista ukročena. Nevarno da je približati se jima brez poznanja obrti. On, Archer, bo Hanni zabranil počenjati neumnosti. Dekletu to nikakor ni bilo po volji. A je molčala. Ko je pa šlo za njegovim hrbtom v kuhinjo po potico, je nakremžilo obraz. Nič ne ni opazil te norčije razven mene. Hitro je položila prst na usta. Ta nemi sporazum me je očaral.

V največje presenečenje kmetijske družine se na-ma je posrečilo oba konjčka ukrotiti, ali kakor pravi cowboy, »zlomiti«. Že dolga leta mi je bil ta sport največje veselje. Zdaj, sevé, ko sem osedlal svojega konja, me je obšla rahla otožnost. Kolikokrat bom še odigral to igro poslej, ko ne bo nikjer več prerije? Še nekajkrat — dokler bodo vsi moji konji godni za pro-dajo, potem — o j zbogom za zmerom, cowboysko ve-selje! Le kakor gledavec na galeriji bom smel še, sključen čez svojo preteklost, uživati v spominu na razgibano sliko mojega lastnega jaza. Ali sem storil

prav, da sem oropal toliko konj svobode, da jih iz raz-košne prostosti prerije prodam v suženjstvo kmeto-valstva?

A čim sem sedel v sedlu, se je ta mehka otožnost razblinila. Napoleon je že ujel enega konja na lasso ter privezal k sedelnemu glavčju. V rdečelasečvo zdo-voljstvo sem jaz dvakrat vrgel lasso napak. To me je razjezilo.

»Katero nogo pa hočete ujeti?« se je rogala Archer.

Komaj je te besede izrekel, se mi je posrečil te-žaven lučaj pri nenadnem okretu in dekletu sta vzkli-kali mojemu uspehu. Čeprav je konj, v tesno zanjko zajet, hipoma obstal, sem iz golega veselja do igre iz-pustil lasso in splašil živalico s klici, da je pol egnila. Zakadil sem se za njo in uspelo mi je s toliko spret-nostjo zgrabiti za vrv, ki jo je vlekla za seboj, da bi Napoleon tega boljše ne bil napravil. Če bi bil mogel postati rdečelasec zelen od zavisti — tisti hip bi se bil tak čudež gotovo zgodil.

Enemu samemu človeku ni lahko spremeniti lasso na divjem, petletnem konju v krotek povodec. A tako jaz, kakor Napoleon sva to storila. Ostalo delo sta morala dovršiti najina žrebec. Ko sva lasso pri-vezala k sedelnemu glavčju, sva razjahala in prišla vsak lastnega konja za uздо. Pametni ujeti živali sta se krivila težko sopeč ter se upirali z iztegnjenimi vratovi... Vrv ju je rezala in vztrajno nategovanje žrebecev jima je povzročalo krute bolečine. Pobesnela sta, vzpenjala se, a komaj sta bili sprednji nogi v zraku, tako, da je nategovanje žrebeca odjenjalo, se je ta zopet z vso silo napel in potegnil. Iztrgan iz ravnovesja, je padel rjavac nerodno na vse štiri in se pustil vleči nekaj korakov, ves iz sebe.

Uničavajte molje.

Varujte krzno in vse ostale zimske predmete.

Fly-Tox

uničuje vse insekte, kar je spomladi, ko mrčes nese jajca, najlažje doseči. Kupite še danes kanto FLY-TOX-a in brizgalnico razprševalko. Zhtevajte izviren višnjevi zavitek s franc. napisom v lekarnah in drogerijah.

Kolesarji pozor!

Velika zaloga novih priznanih francoskih koles, katera so tudi letos na prvem mestu

„AIGLON“

Odlikujejo se po precizni izdelavi, trpežnosti in lahkem teku. — Radi nizkih cen BREZKONKURENCNA. Plačilne olajšave. Ceniki na razpolago. Glavno zastopstvo:

Viktor Bohinec - Dunaška cesta št. 21 - Ljubljana

Služba organista in občinskega tajnika

se razpisuje v Črmošnjicah, srez Novo mesto. — Vešč mora biti slovensčine in nemščine. Službo lahko nastopi takoj. — Ponudbe je poslati na Ivana Medic, Laze, pošta Semič, Dolenjsko. — Zupanstvo občine Črmošnjice, 13. aprila 1930.

Dražba

v sredo, 23. aprila 1930 ob 2 popoldne na Krekovem trgu št. 10 (v bivši Mahrovi hiši), v I. nadstropju, na hodniku, desno.

Na dražbi bodo: Glasovir Schmidt & Schiller, Radio-aparat, dragocena starinska skrinja, perzijske preproge, lestenci in svetiljke, zrcala, primerna za šivilje in modne salone, razne omare in kredence, pisalna miza, knjižnica in knjige, fotelji in zofe, razne omare in kredence, stenske ure, zastori, prti, stare in nove slike, več moške obleke in razna sobna in kuhinjska oprava.

Ogled 1 uro pred dražbo. Kupci se vabijo.

Prostovoljna javna dražba

Dne 25. aprila 1930 ob 9 popoldne se bo vršila prostovoljna javna dražba ležeče zapuščine Zupana Janeza, posestnika v Begunjah št. 5, obstoječe iz zemljišča, vlož. št. 7, kat. obč. Begunje, ter 74/2812 tink vložkov št. 74 iste kat. občine in 533 kranjske deželne deske s hišo št. 5 v Begunjah s pritliklinami in premočninami.

Cenilna vrednost zemljišča brez pritliklin znaša 192.184 Din 20 par, najmanjši ponudek 96.092 dinarjev.

Zemljišče se bo prodajalo tudi po parcelah. Dražba se vrši na licu mesta v Begunjah 5. Dražbeni pogoji so na vpogled interesentom pri podpisnem notarju v Radovljici in pri občinskem uradu v Begunjah.

Notarijat kot sodni komisariat v Radovljici, dne 15. aprila 1930.

ALOŽIJ PEGAN, notar kot sodni komisar.

Beli zobje

olepšajo vsak obraz. Često že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na stranicah zob, ako se uporablja posebno izdelano ščetkico za zobe. Ostanki jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprijeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljitejšo z Chlorodont-ščetko. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvoznice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 8.

Za jugoslovanski patent št. 4773 in dopunski patent št. 4774, oba od 1. februarja 1927 na:

POSTOPEK ZA IZDELOVANJE AKTIVNEGA OGLJA

(«Verfahren zur Herstellung aktiver Kohlen»), se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenj, ponudbe na: Ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

Globoko potrtega srca javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljeni oče in stari oče, gospod

Josip Olivotti

zasebnik

po kratki, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče v 74. letu starosti danes zjutraj mirno izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek dne 18. aprila ob 16 na farnem pokopališču.

Rečica pri Bledu, dne 16. aprila 1930.

Žalujoči ostali.

Zahvala

Za vse tople izraze sočutja ob težki izgubi mojega nepozabnega moža, oziroma očeta, gospoda

Jurija Lavrič

preglednika finančne kontrole

se tem potom najiskreneje zahvaljujem.

Prav posebno se zahvaljujem gg. uradnikom in uslužbenecem ter članom »Sekcije Fin. kontrole« za častno spremstvo pri pogrebu in vsem darovalcem krasnih vencev. Nadalje izrekam toplo zahvalo dragima svakinjama za vse dobrote, ki sta mi jih storili. Končno vsem, ki so draga pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 16. aprila 1930.

Helena Lavrič, soproga.

Tužnega srca sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčno ljubljeni oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

Filip Petrač

dne 15. t. m. po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo blagega pokojnika prepeljemo v četrtek 17. aprila t. l. v Kropo, kjer se bo vršil pogreb v petek 18. aprila t. l. zjutraj ob 8 na farno pokopališče.

Ljubljana-Kropa, dne 16. aprila 1930.

Žalujoči otroci in ostali sorodniki.

V globoki žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj srčno ljubljeni soproga, oziroma stric in svak, gospod

ADOLF FRITZ

dimnikarski mojster in posestnik

dne 16. aprila po daljšem, mukepolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb bo v četrtek dne 17. aprila 1930 ob 4 popoldne od doma žalosti, Kapiteljska ulica št. 5, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 16. aprila 1930.

Žalujoča soproga MARIJA FRITZ in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Laboratorij »ALGA« SUŠAK

dobiva vsaki dan veliko število zdravniških in zasebnih priznanj kakor tudi fotografij, v katerih nam vsi z navdušenjem pišejo o naglem in izrednem okrevanju z ENERGIN kina-železnatim vinom.

V KRVJI JE ZDRAVJE! Samo močna, čista in zdrava kri more varovati in vzdrževati naše telo. V tej najboljši letni dobi je krepitev krvi potrebna otrokom in odraslim, ki so slabokrvni, blede, brez teka, slabih živcev, nemirnega spanja itd. Krvji so potrebna hranljiva sredstva, ki vsebujejo železo. Eden takih preparatov, ki je poznan vsem zdravnikom, preizkušen od tisočev in tisočev ljudi, preparat, ki se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah — je

Energin železnato kina vino

»Energin« je potreben vsakemu dečku in deklici med 12. in 15. letom, ko so v polnem razvoju, ker je to doba, v kateri morajo imeti močno, zdravo in čisto kri. »Energin« je potreben vsakemu otroku, ki obiskuje šolo.

V lekarnah: 1 velika steklenica za pol litra 40 Din. Po pošti pošilja: Laboratorij »Alga« — Sušak. 3 velike steklenice »Energin« 128 Din. 6 velikih steklenic »Energin« 248 Din in 1 velika zastoj.

Velikonočne potice

(Kugehupf) - mlečni kruh in pince (masleni kruh) dobite v parni pekarni Schmid, Maribor, Jurčičeva ul. 6

Velikonočne šunke

najfinejše praške kakor tudi domače Vam nudi po zelo solidni ceni tvrdka

I. BUZZOLINI

delikatesna trgovina LJUBLJANA Lingarjeva ulica

Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

uajlažjega in najmodernejšega tipa najbolj svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižji cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

MESTNO ZUPANSTVO V ČRNOMLJU javlja, da je umrl dne 15. aprila 1930 bivši dolgoletni župan, bivši cestni načelnik, občinski svetovalec in odbornik, imetelj reda sv. Save V. razr., gospod

Josip Doltar

tovarnar in posestnik v Črnomlju.

Pokojnemu bomo ohranili časten in trajen spomin.

Črnomelj, dne 15. aprila 1930.